

ZLATKO KRILIĆ
VELIKI ZAVODNIK

B I B L I O T E K A V J E V E R I C A

Zlatko Krilić
VELIKI ZAVODNIK

Copyright © 1984. Zlatko Krilić

Ilustrirao

NEDELJKO DRAGIĆ

Urednik

VERA BARIĆ

Recenzenti

VLATKO PAVLETIĆ
ANICA GROŠINIĆ

ZLATKO KRILIĆ

VELIKI ZAVODNIK

Drugo izdanje

ī

IZDAVAČKO KNJIŽARSKA
RADNA ORGANIZACIJA

nila(l)»sl

ZAGREB 1986

THE END

THE END

— *Draga, ja . . .*

— *Znam, dragi.*

— *Draga . . .*

— *Ne govori ništa* — nježno mu je stavila prst na usta.

— *Draga* — govorio je, dok mu se glava povećavala i povećavala. Već je bila velika dva metra, ništa se nije vidjelo osim njegove glave. — *Volim te . . .*

— *Znam* — rekla je i poljubila ga.

Preko čitava platna vidjele su se samo njihove goleme glave.

— *Oh ...* — šaptala je

Praveći se da i dalje pozorno gledam prema platnu, krajičkom oka, a da glavu nisam ni pomakao, zaškiljio sam prema Ivi. Ona je, isto tako, pozorno pratila događanja na platnu, a na platnu je ono dvoje šaputalo jedno drugom u uho o svojoj beskrajnoj ljubavi.

»Da ... da je primim za ruku?« mislio sam zureći prema platnu, ali filma nisam vidio, nisam ni čuo što govore, nisam ništa osjećao osim dodira njenog i svog lakta na naslonu za ruke.

Nisam znao osjeća li i Iva taj dodir tako jako, čak nisam znao osjeća li ga uopće ili samo gleda film i nije

ju ni briga što sam pokraj nje. Nisam ni sanjao da se i ona bavila sličnim mislima.

»Ako me sada primi za ruku — mislila je Iva — ja ću, ja ću jednostavno odmaknuti ruku i gotovo. Pa da. Pravit ću se kao da ništa nije ni bilo. Ne! Neću, neću odmaknuti ruku, zašto bih ja zbog njega morala micati ruku. Što on sebi umišlja! Mogao bi biti malo pristojniji i ne bi me smio hvatati za ruku u mraku . . . kao da sam ja došla u kino da me on hvata za ruku. Nisam to od njega očekivala! Neka samo pokuša. Neka pokuša! Vidjet će svoje . . . ja ću . . . reći ću mu da je bezobrazan i da to nisam očekivala od njega i što si on sve samo umišlja!«

»A da je zagrlim?« — razmišljao sam i dalje zureći prema platnu. Već sam se sav ukočio, bolio me vrat i desna ruka me boljela, ali nisam se usudio ni pomaknuti, jer bi nam se laktovi rastavili, a i ona bi mogla pomisliti da mi je dosadno s njom u kinu kad se meškoljim.

»Da joj, jednostavno, onako polako, stavim ruku na rame? — razmišljao sam. — Da je zagrlim? Ne, bolje ne. To bi svi iza nas vidjeli. Baš sam glup, trebali smo kupiti karte za posljednji red, tamo bih je zagrlio. Ovako ne mogu. Sve se vidi. Bolje da je primim za ruku. To je bolje, to neće nitko vidjeti. Primit ću je za ruku. To je najbolje. Tako ću. Ne sada, malo kasnije.«

Na platnu je ono dvoje upravo izlazilo iz restorana u kišnu noć i zaustavljalo taksi.

»Sad? Ne još«, odlučivao sam se da krenem u akciju,

a da sam znao što u tom trenutku misli Iva, ne bih se nikada odlučio.

»On možda misli da bih ja i htjela da me primi za ruku — mislila je — baš svašta. On si svašta umišlja i pravi se važan. Sigurno misli da sam ja napisala ono u njegov leksikon. Pa što, jesam, ali ja sam to mislila na nekog drugog Aku. Ko da je on jedini Aka.«

»Možda ono u mom leksikonu — mislio sam, a hrabrost da provedem želju u djelo me napuštala — nije ona napisala. Jest, sigurno je ona. Rekao mi je Igor da je to ona napisala ... A možda, možda je mislila na nekog drugog Aku. Možda ona pozna još nekog Aku. Ako je primim za ruku, a ona mi kaže da sam bezobrazan i da to nije očekivala od mene? Možda nisam njen tip. Ona i ne sanja da bih je ja htio držati za ruku. Ne pada joj na pamet tako što, gleda film i baš joj se fućka za mene.«

»Možda njega stvarno zanima film — rastužila se Iva — a mene je zvao u kino samo zato što Mirjana nije mogla ići. Pa da, da je s njom, već bi je i zagrlio i poljubio bi je. Ona mu se više sviđa . . .«

»A što ... a što ako bi ona i htjela da je primim za ruku — palo mi je na pamet. To mi malo vrati hrabrost i umanju strah da neću ništa učiniti, a film se već bliži kraju — možda ona cijelo vrijeme čeka . . . sada već sigurno misli da sam ja neka nespretna šeprtlja i najobičniji balavac.«

»Ma ... i bolje je ovako — mislila je Iva — barem

mogu u miru gledati film. Bolje nego da mi on stiska ruku. On bi je sigurno jako stisnuo. Sva bi mi ruka poplavila! Mama bi me pitala što se dogodilo. I Mirjana bi me pitala od čega mi je ruka plava. Eh, rekla bih joj, onako, ma ništa . . . znaš i sama kakav je Aka, bila sam s njim u kinu. Pukla bi od zavisti . . .«

»A da je samo onako — hrabrio sam sam sebe — onako, samo malo dotaknem ... pa ako, ako makne ruku, ja ću se praviti kao da je bilo slučajno, kao da se ništa nije dogodilo, a ako ... a ako ne makne ruku ja ću je, onako . . . onako, nježno primiti za ruku i ... i držat ćemo se za ruke . .. Tako ću, ali malo kasnije, ne sada odmah.«

Bilo bi mi lakše da sam mogao znati što Iva u tom trenutku misli.

»Prošlo je već sigurno pola filma, sigurno je prošlo i više. Još malo pa je kraj — plašila se — kad bi barem mogla pogledati na sat, ali ako pomaknem ruku on će, on će misliti da ja to mičem ruku od njega ... i još gledam na sat, mislio bi da mi je dosadno s njim u kinu i ne bi me ‘više nikada pozvao.«

Sve više sam se plašio da će film uskoro završiti.

»Primit ću je za ruku, pa kud puklo da puklo . . . sad ću! A što ako mi je ruka znojna?! — uplašio sam se. — Možda imam znojne ruke! Ona sigurno ne voli da je netko dotiče znojnim rukama. Sto će misliti o meni? Mislit će da sam obični balonja, klinac kojem se znoje ruke čim takne djevojku . . .«

»Film će uskoro završiti ... — pomislila je Iva — a da ja dotaknem njega?«

— *Oh, dragi, želim da si uvijek tu ...* — šaputala je glava na platnu.

»Dotaknut ću je, onako, ko slučajno, pa što bude!«, odlučio sam.

— *Draga, i ja. . .* — govorila je druga glava na platnu.

Skupio sam svu hrabrost i pomaknuo kažiprst prema njenom malom prstu. Pričinilo mi se da se i njezin mali prst pomiče prema mom kažiprstu.

Kao slučajno su se dotakle naše ruke.

Njen mali prst i moj kažiprst su se dotakli, a onda brzo odmakli, jer su se upalila svjetla u dvorani.

Na platnu je pisalo:

THE E N D

OPERACIJA »CRVENA RUŽA

Sjedio sam ispod brkatog spomenika na Cvjetnom trgu i, listajući novine, pravio se potpuno nezainteresiran.

Crvene ruže, žute ruže, ruže roza, karanfili, rajske ptice, krizanteme, orhideje, ciklame, jaglaci i neke paprati — sve sam to mogao obuhvatiti jednim pogledom. Nitko nije mogao kupiti cvijeće a da ja to ne primijetim.

— Izvol'te, mladi gospon — pozivala je podebela cvječarica mladića koji je razgledao cvijeće.

Spustio sam novine malo niže i preko njih pažljivo proučavao svaki njegov pokret. On je, znao sam, slijedeći.

Mladić je prišao cvječarici, još jednom pogledao cvijeće i rekao:

— Ovu, molim.

Cvječarica je izvadila ružu na koju je pokazao, odrezala vršak stabljike i predala je mladiću.

Pustio sam ga da malo odmakne, a onda složio novine i krenuo za njim. Išao je Bogovićevom prema hotelu »Dubrovnik«. Pazeći da me ne opazi, ja za njim. Prešao je na lijevu stranu pločnika. Ja za njim. Iznenada on stane i zagleda se u izlog. I ja se okrenuh prema izlogu, ali ispred mene nije bilo nikakva izloga. Zid. Zapijijih se u zid, ne znajući što da sada napravim. U

svim filmovima glavni lik uvijek ima neki izlog kada mu zatreba da ne bude opažen.

Na moju sreću on krene dalje.

Kod hotela skrene lijevo, prema Trgu Republike. Ja za njim. Krenuo je preko Trga i stao na sredini. Ispod sata. Ja sam, malo dalje, stao kao da čekam tramvaj i ponovno otvorio novine. Preko njih sam vidio da mu uopće nije neugodno što ga svi vide sa cvijetom u ruci. Nimalo nije bio zbunjen, niti je pokušavao cvijet sakriti ispod kaputa.

~ Iznenada, ipak, sakrije cvijet iza leđa.

Prišla mu je neka, sasvim zgodna, visoka djevojka.

Poljubili su se, a on tek onda pokaže onu ružu iza leđa.

Kako se obradovala!

Zagrlila ga, pa poljubila, pa još jednom.

Zagrljeni su krenuli prema Jurišićevoj. Prema meni. Sakrih se iza novina.

— Tako sam i ja — reče mi mladić u prolazu, namignuvši.

Protrnuh.

— Što kažeš? — pitala ga je visoka, zgodna.

— Ništa, ništa — rekao je.

Postao sam nepažljiv. Ovaj mi je danas treći kojeg sam pratio, proučavajući umijeće predaje cvijeća, ali prvi koji me je otkrio. Morat ću bolje pripaziti.

Vraćao sam se prema Cvjetnom trgu, razmišljajući kako da izvedem to sa cvijećem za Tonku. Te me misli muče već danima. Još od onda kada sam pročitao reklamu »Neka cvijeće govori umjesto vas«. To je bila ideja! Teško je naći nekoga tko bi Tonki rekao sve što joj želim poručiti, a da me kasnije ne bi zekao.

Cvijeće!

»Neka cvijeće govori umjesto vas!«

Cvijeće ne može kasnije zekgti!

U tom trenutku činilo mi se da su svi moji problemi riješeni, ostao je još samo jedan problemčić.

Kako to cvijeće predati Tonki?

Razmišljajući o tome, došao sam do brkatog spomenika.

Odjednom se ukočih.

Kao onaj brkati.

Nisam mogao vjerovati svojim očima.

Tu ispred mene Pero, Pjer iz mog razreda; uzimao je veliki buket od one podebele cvječarice. Sve same crvene ruže!

— Pjer ... — prošaptah — tko bi to rekao za Pjera!

Pjer je uzeo buket i uopće nije bio zbunjen. Ja jesam.

Pozdravio se sa cvječaricom kao da svaki dan kod nje kupuje i krenuo prema Balkan prolazu.

Ja za njim. Nisam mogao izdržati.

— Pjer! — pozvah ga.

— Bok, Aka — reče on. — Ideš u kino?

— Ne, ja tu, onako . . . ruže, a? Crvene! Za koga? Neću nikome reći.

— Što nećeš nikome reći?

— Pa . . . — pokazah mu pogledom cvijeće u njegovoj ruci.

— Cvijeće? — začudi se Pjer. Izvrsno glumi. Njemu to kao »dobar dan«, sve normalno. On to., kao, svaki dan. Veliki zavodnik!

Tko bi rekao za Pjera.

— Za koga ... a?

— Za . . . — Pjer izvadi papirić iz džepa i pročita —
gospođu Petrović.

— Gospođu! Udatu? A?! — ovo me zbuni do kraja.

Tko bi rekao za Pjera.

— Ma, ne blesavi — tek sada je Pjer shvatio — radim za tetu Ružu. Dostava u kuću, kužiš. Teta Ruža mi da lovu da odnesem, a još mi daju oni kad donesem.

— Aha, to, a ja mislio . . .

Kad smo došli do vrata na kojima je pisalo *Petrović*, Pjer iz vrećice izvadi kapu na kojoj je zlatnim slovima bilo izvezeno *Cvjećarnica Crvena ruža*, pa pozvoni na vrata.

Ja sam se sakrio.

Vrata je otvorila neka gospođa u kućnom ogrtaču.

— Dobar dan — rekao je Pjer odmatajući buket. —
Ja sam iz Cvjećarnice Crvena ruža, izvolite, ovo cvijeće je za vas.

— Oh! — odvali se gospođi.

— Pisamce je u buketu — rekao je Pjer na kraju.

— Čuj, Pjer — pitao sam ga kasnije — možeš mi posuditi kapu jedan dan?

— Kapu? Oćeš mi oteti posao?

— Ma ne, samo za jedanput.

Dao mi je kapu i još k tome mi objasnio do detalja kako se to radi.

Sve je bilo spremno.

Neka cvijeće govori umjesto vas!

Trebalo je još samo nabaviti novac za cvijeće, ali to

nije bio veliki problem. Prodao sam Stjepku ploču Par-nog valjka.

— Kamo ćeš s tom torbom? — pitala me mama sutradan.

— Treba mi — promrmljao sam i izašao, noseći ve-liku putnu torbu u kojoj je bila samo kapa.

Otišao sam na Cvjetni trg. Pazeći da me netko od poznanika ne vidi, kupio sam buket crvenih ruža. Noseći ga, osjećao sam kako mi gore i ruka i obrazi, ali to je kratko trajalo. Samo do prve kućne veže. U veži sam stavio cvijeće u putnu torbu, a torbu dobro zatvorio.

Sada je bilo lakše.

Nitko nije mogao znati što nosim.

Problemi su počeli tek pred Tonkinom kućom. Ipak, ušao sam. Popeo sam se do drugog kata, do njezinih vrata, ali se nisam zaustavljao. Popeo sam se sve do petog kata da se uvjerim kako nema nikoga i kako me nitko neće vidjeti. Zatim sam se spustio do trećeg kata, otvorio torbu, izvadio cvijeće, kapu natukao na oči, pa se spustio na drugi kat. Pred Tonkina vrata.

Nisam se mogao odlučiti kojim prstom da pozvonim.

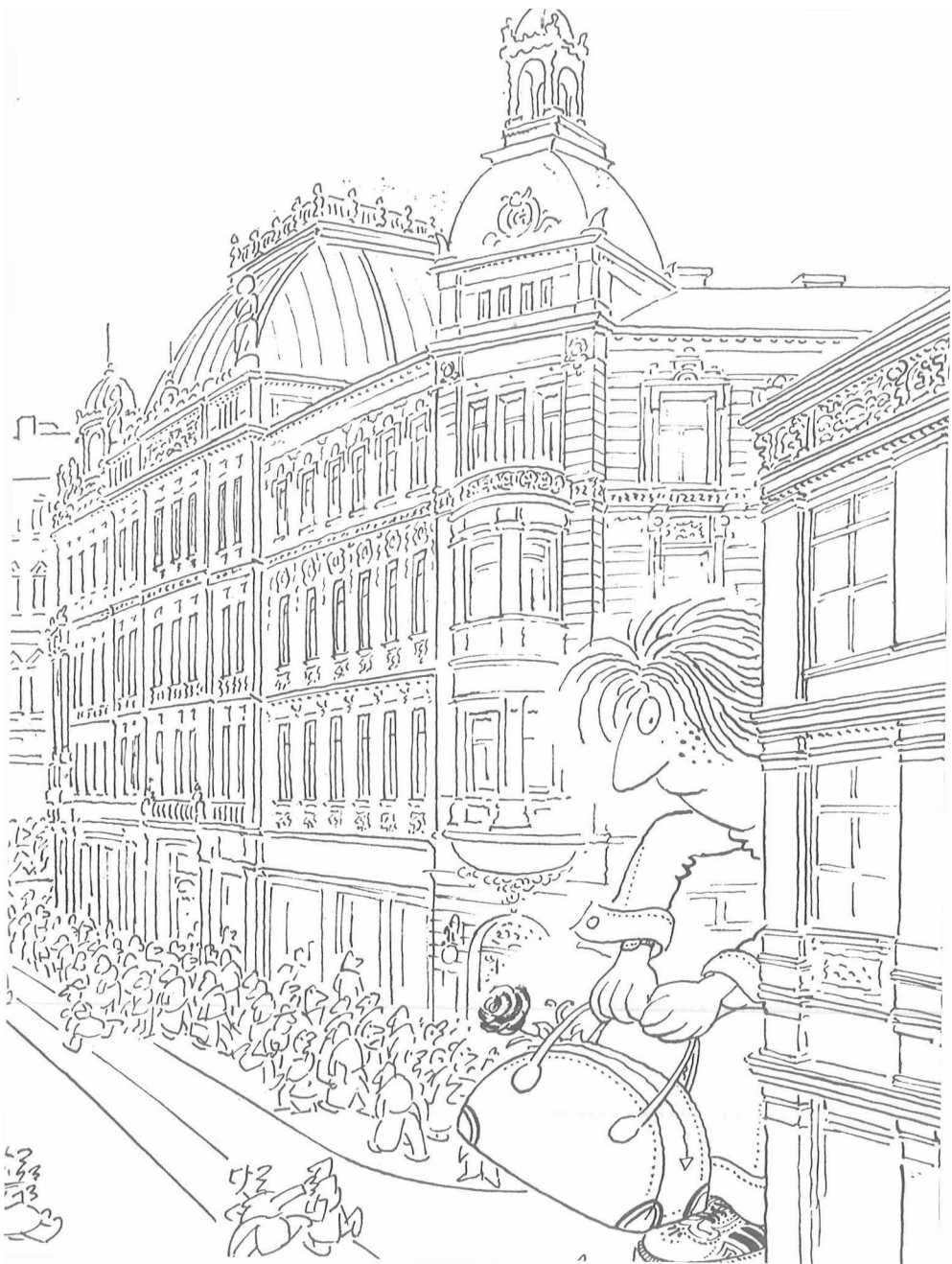
Pozvonio sam palcem. On je najjači.

Ruke su mi se počele znojiti.

— Ko je? — čulo se iza vrata. Tonkina mama!

— Ovaj . . . Crvena ruža . . . cvjećarnica — rekao sam trudeći se da sve izvedem kao Pjer.

— Izvoli? — rekla je mama kada je otvorila vrata i ugledala me.

— Dobar dan, ovaj, ja sam iz Cvjećarnice Crvena ruža, znate, ovo je cvijeće za vašu kćerku.

Mama se nasmijala, a onda se okrenula i pozvala:

— Lidija! Imaš iznenađenje.

Htio sam reći da se radi o zabuni, da cvijeće nije za tu kćerku, da . . . Nisam stigao. Na vratima se pojavila Tonkina starija sestra Lidija. Ruke su mi se još jače počele znojiti.

— Cvijeće?! — obradovala se. — Za mene?

— Da — rekla je mama.

— Ne — rekao sam ja — ovaj, ne za tu kćerku, za onu drugu. Tonku.

— Ton . . . Tonku?! — mama me pogledala. — Jesi siguran?

— Jesam, pa da.

Mama se počela smijati.

— Tonka! — pozvala je Lidija. — Iznenađenje je za tebe.

— I sve nas! — dodala je mama.

Do vrata je, prije Tonke, došao tata, privučen maminim i Lidijinim smijehom. Ruke su mi se prestale znojiti. Sada su bile hladne ko led.

— Sto se ovdje događa? — pitao je tata.

— Ja sam, ovaj, iz cvjećarnice ...

— Kćerka ti je dobila svoj prvi buket cvijeća — rekla je mama.

— Da, pa? — tata nije shvaćao.

— Ne ja — rekla je Lidija.

— A koja onda?

— Kako koja — smijala se mama — koliko ih imaš?

— Tonka? — pitao je tata vrlo, vrlo nesigurno i začuđeno.

Nabio sam kapu još jače na nos. Sada sam im vidio samo kućne papuče. Došlo mi da pobjegnem. Došlo mi da u zemlju propadnem. Došlo mi da se otopim ko kocka leda u čaju i nestanem. Došlo mi. . .

Došle su i Tonkine papuče.

— Molim — rekla je.

Nije me prepoznala.

— Ja sam iz Cvjećarnice Crvena ruža, ovo je cvijeće za tebe — otpjevao sam kao pjesmicu u prvom razredu.

— Za . . . za mene?!

— Da — rekao sam, pružajući joj buket i gledajući u njezine papuče.

— A od koga je? — pitao je tata.

— Od, ovaj, nepoznatog obožavatelja — rekao sam. To mi je Pjer savjetovao.

— Od?

— Oho!

Neka cvijeće govori umjesto vas! Kakva je to glupost. Nemam pojma kakvo sam to brbljavo cvijeće dao Tonki ni što joj je ono reklo, ali Tonka sada proganja Andriju iz »c« razreda misleći da je on taj »nepoznati obožavatelj«.

AKCIJA »MASKENBAL«

— OK?

— OK! —* rekao sam.

— Sinhronizirajmo satove! — smješкао se Grga.

— Satove? Što?

— Sinhronizirajmo satove! — rekao je. — Kužiš, ko na filmu. Svi tajni agenti, kada kreću u akciju, poravnaju satove. Akcija »Maskenbal« se mora odvijati prema planu.

— Nemam sat — rekoh.

— Nije važno. Nemam ni ja — Grga se nije dao zbuniti. — To se tako kaže.

Bili smo spremni za akciju.

Ples pod maskama u školi bio je jedinstvena prilika da saznamo na čemu smo. Jedinstvena prilika da saznamo što Gordana (zvana Goga) i Davorka (zvana Dada) misle o Grgi (zvanom Grga) i meni (zvanom Aka). Mene je, zapravo, zanimalo samo što Dada misli o Aki, a Grgu što Goga misli o Grgi. Ali, da ne bude upadljivo, ja sam morao ispitati što Goga misli o Grgi, a Grga što Dada misli o Aki. Kad to ispitamo, takav nam je bio plan, onda ćemo tajno zamijeniti maske i onda će Grga s mojom maskom (kao da sam ja) ispitati što Goga misli, a ja ću s Grginom maskom (kao da sam Grga) ispitati . . .

Poslije svega toga, kad sve lijepo zbrojimo i podijelimo

lirno, pomnožimo i oduzmemo, jasno ćemo znati na čemu smo.

Na konju smo! — nadali smo se.

No, dobro, malo smo zapetljali.

Možda bi bilo jednostavnije pitati Dadu što misli o Aki, pa kud puklo da puklo, ali . . .

To mi je bilo nezgodno.

Nekako mi je lakše to izvesti s Grginom maskom, kao, onako, on pita. Ja nemam veze.

Trebalo je napraviti dobre maske.

Nisu nas smjele prepoznati kad ih zamijenimo.

— Ma, ne boj se — govorio je Grga — bit će mračno, neće opaziti.

Ipak, napravili smo dobre maske.

Grga je bio Duh vatrogasca. Imao je na licu maminu crnu čarapu i, natučenu na oči, djedovu vatrogasnu kacigu. Uz to je nosio crni ogrtač do poda da nas ne bi raskrinkali po hlačama ili cipelama.

Ja sam bio običan duh. I ja sam imao čarapu na licu, ali moj djed nije bio vatrogasac, pa sam imao običan šešir, natučen do sunčanih naočala. Bijela plahta mi je dosegala do poda.

Došli smo u školu.

U velikoj dvorani već je bilo raznih maski. Najviše gusara i princeza. Svaka druga djevojka je bila princeza, tek poneka je bila vještica ili učiteljica ili nešto treće. Svaki drugi dečko je bio gusar ili razbojnik. Bilo je, istina, i nekoliko duhova, osim Grge i mene.

— Bok, Marko — rekao sam jednookom gusaru.

— Kak si me prepoznao?!

— Po tenisicama.

Prišao nam je gusar bez noge.

— Bok, Košta — rekoh.

— Bok, Aka — rekao je on.

Užas!

Prepoznao me.

— Kako? Kako si me prepoznao?!

— Po glasu — cerekao se Košta.

— Hvala ti — rekoh i otrčah do crvenog vatrogašćeva duha.

— Čuj — odveo sam ga u stranu — moramo izmijeniti glasove, prepoznat će nas po glasovima!

— Može malo — Grga se nije dao uplašiti — al ne boj se, bit će ploče, galama.

— Galama, mrak ... u redu — primirio sam se.

Uskoro su prigušili svjetlo i pustili ploče.

Prošvrljao sam dvoranom i prepoznao jednu princezu u bijeloj čipkasto haljini (Goga u maminoj vjenčanici) s velom preko lica. Noge su joj se zapletale o haljinu, ma koliko se trudila da bude otmjena. Po tome sam je prepoznao, jer je Goga uvijek nosila hlače. Nastojeći da ne padne s vrha maminih cipela s visokom petom pridržavala se za nekog prosjaka (Dada u tatinoj kariranoj košulji) sa slamnatim šeširom, naočalama i velikim brkovima.

— Bok! — rekoh.

— Bok — rekla je Dada — gdje je Aka?

— Evo me — rekao je Grga dubokim glasom.

Poslije nekoliko brzih plesova maska mi se sasvim

zalijepila za lice. U ovom mraku, sa sunčanim naočalama, nisam vidio kamo stajem (to nije toliko smetalo mene, koliko plesače oko mene), ali što se može.

— Nasjele ste na štos! — rekao je, nešto kasnije, Grga i skinuo masku. I ja je skidoh.

To je dio plana, dio akcije »Maskenbal«. Morali smo pokazati koji je koji, kako bi kasnije upalila zamjena.

— I vi! — prasnule su Dada i Goga.

Stvarno. Princeza je bila Dada, a Goga Prosjak.

— Prosim fino — Grga se naklonio Prosjaku, kada su napokon došli sentiši.

Ja sam se, u istom stilu, naklonio Dadi, Princezi.

Sad!

— Sto tvoja prijateljica — počeo sam — misli, ovaj, o mom prijatelju?

— Goga o Grgi?

— Aha.

Sviđa joj se — rekla je Princeza.

To je ono što sam morao saznati.

Isto to je Grga morao saznati za mene. Saznao je. Dobro je. Sve sam mu detaljno ispričao, i on je meni, dok smo, poslije sentiša, u susjednoj učionici zamjenjivali maske.

Grga je sada bio običan Duh, a ja Duh vatrogasca.

Vratili smo se u dvoranu.

Nekoliko brzih plesova, pa opet sentiši. Moja prijateljica Neda, koja je stavljala ploče, znala je što treba.

Sada je Duh plesao s Prosjakom (zapravo opet Grga s Gogom), a Duh vatrogasca s Princezom (Dada i ja, opet).

Prije mi je bilo vruće pod maskom, ali sada sam naprosto izgarao. Topio se. Sada sam je trebao pitati!

— Čuj — otpočeh, trudio sam se da mi ne prepozna glas i da djeluje nezainteresirano. — Sto tvoja prijateljica misli o mom prijatelju?

Princeza me pogledala.

— To me maloprije pitao Aka. Njega je zanimalo što Goga misli o tebi. Obojici se sviđa?

— Ma ne, ovaj, htio sam te zapravo pitati što ti misliš o Aki, a?

— Ja o Aki?

Još više se zapalih očekujući odgovor.

Dada me pogledala, čudno je nakrivila glavu gledajući me ispod vela. Pričinilo mi se da se smiješi. Zatim je pogledala Duha. Ona misli da sam to ja.

— Sve najbolje — rekla je s nekim zagonetnim osmijehom u glasu.

Srce mi je palo s kamena!

Poželio sam da joj se otkrijem, da joj kažem kako i ja o njoj . . . itd. Nisam. Bolje mi je s Grginom maskom.

— A on? — pitala je Dada.

— Sto on?

— Sto tvoj prijatelj misli o meni?

— Grga o tebi?! — iznenadih se i zamalo sam sve pokvario. — Aka o tebi?

— Da — rekla je zagonetno se smješajući.

— U povjerenju mi je rekao — otpočeo sam, sada s Grginom maskom sam imao priliku da joj sve kažem — rekao mi je da mu se ti strašno sviđaš. Lud je za tobom, znaš. Rekao mi je da si ti za njega . . .

Sve sam joj rekao.

U pauzi su Dada i Goga otišle van.

— Dečki su nešto zamutili — rekla je Dada.

— Kako misliš?

— Mislim da su zamijenili maske, eto kako.

— Misliš? — uplašila se Goga.

— Ja sam plesala s Akom, ponovno.

— To znači da sam ja s Grgom . . . uh, a svašta sam mu rekla . . . Jesi sigurna?

— Jesam.

— Kako znaš?

— Bio je to Aka, znam, on me drži dok plešemo kao da sam od stiropora. Kompliciraju. E, pa neka im bude kad baš hoće.

Dada je nešto šaptala Gogi, a Goga se smijuljila.

— Što su tražili, to će dobiti!

Grga i ja smo bili zadovoljni. Sve se odvijalo prema planu. Znali smo na čemu smo ... a onda su se stvari počele još više komplicirati.

Ja sam sada, za promjenu, plesao s brkatim Prosjakom, a Grga s Princezom.

— Mojjoj prijateljici, mogu ti reći onako u povjerenju, se ti sviđaš — rekla mi je Goga, Prosjak — sviđaš joj se onako, kao prijatelj . . .

Protrnuh.

— Njoj se zapravo jako sviđa tvoj prijatelj — dovršio je Prosjak.

Pogledao sam Grgu.

Grga je gledao mene. Ispod čarape se naziralo zbu-
njeno lice.

— Meni se, znaš, tvoj prijatelj sviđa isto onako kako
se ti sviđaš mojoj prijateljici, onako, kao prijatelj —
govorio je Prosjak, a brkovi su mu se smješkali — a
ti . . .

Više ništa nisam mogao shvatiti.

Prosjak je mislio da sam ja Grga, a da je Grga ja,
onda to znači da se zapravo ja dopadam . . . , a Grga ...
Ma ne . . .

Grga i ja smo sutradan zbrajali i dijelili, množili i
oduzimali sve što smo te večeri čuli i nikako nismo mogli
izračunati na čemu smo. Sve se strahovito zakompli-
ciralo.

Tek popodne mi je postalo jasno.

Nazvala me Dada i rekla :

— Znaš, sinoć smo i mi zamijenile maske.

NISAM JA KRIV

JA

Napoleon je proglašen za cara 1804. godine. Godine 1804. Napoleon je proglašen za cara. Za cara 1804. Moskvu osvojio 1812. Moskva 1812.

Ne mogu zapamtiti godine.

Car 1804. Moskva 1812.

Dobro.

Idemo dalje.

Poražen kod Waterlooa 18. 6. 1815.

Uh!

18. 6. 1815. Waterloo.

Štrebam povijest jer će me sutra pitati. Rekla je. Crno mi se piše. Taj je Napoleon toliko ratovao da je iza njega ostalo čitavo groblje datuma koje ja moram zapamtiti. Ni kriv ni dužan — moram.

Dakle, 1812. Waterloo. Ne. To je Moskva. Waterloo 1815.

Okrenuo sam stranicu.

Papirić! Nekakav papirić u mojoj knjizi.

Odmotao sam ga.

*Dragi Aka,
ne boj se ja ću ti
šaptati. Ti mi se sviđaš,*

*znaš, jako mi se
sviđaš!*

Ja

Oho!

Ovo me mnogo više zanima nego Napoleon.

Tko bi to mogao biti?

Neka iz razreda! Sigurno. Znala je da ću štrebati povijest, jer će me sutra pitati i zato je tu stavila papirić.

Koja?

Željka?

Željka bi mogla biti. Oho, Željka. Rekla mi je jučer na hodniku da će mi pomoći štrebati povijest. Željka, dakle.

A Josipa?

Josipa bi mogla biti. Josipa! Susreli smo se u utorak ispred trgovine i ponudila me bombonima. Josipa, tko bi rekao. Ja sam mislio da se njoj sviđa Kuki, a kad ono ... !

Ne. Znam!

To je Zlata.

Kako se nisam odmah sjetio — Zlata! Zlata — zlato našeg razreda. Rekla mi je da joj se uopće ne sviđam, al sada se predomislila. Pa dobro, vratit ću joj istom mjerom.

»Žao mi je, nisi moj tip, Zlata«, reći ću joj.

Ili, možda ... Nemoguće ... A ipak ... Nikad se ne zna. Možda je ipak Silva. Silva! Čitava škola će pasti na leđa kad nas vide. Zlata će poludjeti. He-he, neka neka. Pa da, mogla bi biti Silva.

A možda je . . .

Još sam dugo razmišljao koja bi to mogla biti. Mogla je bilo koja. Bilo koja osim Davorke, jer smo prekinuli prije mjesec dana, osim Nine jer je hodala sa Željcem, osim Jagode, jer ima nekog dečka iz Slavenskog Broda s kojim se dopisuje, osim Sanje, jer je viša od mene i osim još dvije, tri koje mi se uopće nisu sviđale.

U tim razmišljanjima vrijeme je tako brzo prošlo da sam se iznenadio kada je došla mama i rekla:

— Na spavanje, sine, što si naučio, naučio.

Naučio? Nisam baš mnogo naučio . . . Uhvatio me strah. Što ću sutra kad me prozove?

— Nije važno — rekoh sebi odlazeći na spavanje — ONA će mi šaptati.

Pa da, sutra ću saznati koja mi je poslala pismo. Znat ću po tome što će mi šaptati. Možda Željka ili Jospa ili . . . S tim mislima sam zaspao.

— Koja? — bila mi je prva misao idućeg jutra.

U školi sam, prije početka obuke, iz prikrajka promatrao svaku od osumnjičenih. Ništa nisam otkrio. Sve su se ponašale obično, kao da se ništa posebno ne događa.

Jedva sam čekao povijest.

Naučio, istina, nisam, ali ću za vrijeme povijesti barem sve saznati.

Hrvatski se razvukao, fizika oduljila, a onda. . . Povijest!

Nisam mogao dočekati da me prozove. To je primijetila i profesorica pa rekla:

— Vidim, već vidim da si sve naučio. Nije to tako teško, zar ne? Hajde, reci nam . . .

Ustao sam.

— Reci nam kada je bila bitka kod Waterlooa?

— Bitka kod Waterlooa — počeo sam — bitka kod Waterlooa je bila . . . bila je . . . Kod Waterlooa bitka bila je . . .

Nisam se ni pokušavao sjetiti kada je bila. Čekao sam da mi ONA počne šaptati. I počela je. Šapnula mi je Zlata. Šapnula mi je Silva. Šapnula mi je Jagoda. Šapnuo mi je Igor. Šapnuo mi je Pjer. Čitav razred mi je šaptao. Svi.

— Kod Waterlooa je bitka bila 18. 6. 1815. — Iz njihova šaptanja uspio sam saznati kada je bila bitka, ali nisam uspio saznati koja mi je poslala pismo.

— No, malo si se zbunio — rekla je profesorica — reci nam, kada je Napoleon proglašen za cara?

Opet isto. Šapću svi.

Uspio sam ispraviti ocjenu iz povijesti, ali ništa više. Nisam saznao tko mi je poslao pismo.

— Rukopis! — sjevne mi ideja pod odmorom. Pa da, po rukopisu ću saznati tko piše. Otrčao sam u razred izvadio pismo i počeo prevrtati po bilježnicama osumnjičenih. Zeljka? Željka nije. Njezina su slova šiljasta, a slova u pismu su obla i malo nagnuta na desno. Josipa?

Nisam uspio pogledati njenu bilježnicu jer je zvonilo.

— Ovako ću deset dana tražiti — zaključio sam.

Moram naći neki drugi način.

Znam!

Leksikon.

Napravit ću leksikon. Ovako, pitanja će biti: kako se zoveš, za koga navijaš, imaš li sestru ... i još nekoliko tako glupih pitanja da ne bude sumnjivo, a onda:

. . . tko ti se najviše sviđa u razredu? Što misliš o vlasniku leksikona? Imaš li dečka — djevojku?

Tako ću.

Već za vrijeme idućeg sata istrgao sam ispisane listove iz bilježnice za zemljopis i na njoj napisao: LEKSIKON. Na početku svake stranice ispisivao sam pitanja. Na svaku stranicu samo jedno pitanje.

Bio sam gotov upravo kada je zvonilo za kraj četvrtog sata.

— No, ti si danas stvarno bio marljiv — rekao mi je profesor na izlasku iz razreda, a ja nisam znao ni koji smo predmet imali.

Čim je počeo peti sat, pozvao sam Jagodu koja je sjedila ispred mene.

— Jaca, daj pošalji ovo Zlati — rekao sam joj.

Jagoda me pogledala, uzela leksikon i poslala Zlati.

Zlata se iznenadila, kada ga je dobila i odmah, jer je sat bio dosadan, ispunila ga i vratila.

Odgovori na prva pitanja nisu me interesirali. Znao sam i kako se zove i ima li sestru. Zanimali su me odgovori na ona druga pitanja.

Tko ti se najviše sviđa u razredu?

Stipe, odgovorila je.

Bez veze.

Što misliš o vlasniku leksikona?

Odgovorila je potpuno bez veze. Nije važno. Ona mi se nikada nije baš posebno sviđala. Pravi se važna.

— Jaca, daj pošalji ovo Josipi — opet sam pozvao Jagodu.

Jagoda me pogledala, uzela leksikon i poslala Josipi.

Odgovori su bili sasvim bez veze.

Nisam stigao poslati leksikon Silvi i ostalima jer je zvonilo.

Došao sam kući i počeo pisati zadaću. Zadaci su bili na 32. stranici. Upravo na toj stranici je bilo i pismo.

*Aka,
ti si slijep i ništa ne
vidiš i ništa ne shvaćaš.
Ipak, sviđaš mi se. Zašto
meni ne pošalješ svoj leksikon?*

Ja

Ja?

Koja Ja?

Nemam pojma. Možda je to neka koja mi se uopće ne sviđa.

Opet sam se bavio tim i takvim mislima, pa nisam napisao zadaću.

— Jaca, daj mi da prepisem zadaću — rekao sam Jagodi utrčavši u razred.

Jagoda mi je dala bilježnicu.

Počeo sam prepisivati, a onda stao . . . Slova su bila obla i nagnuta na desno! Izvadio sam pismo i usporedio.

Isti rukopis.

»Ja«, dakle, znači Jagoda.

Jagoda ... Pa svi znaju da Jagoda već dvije godine ima dečka u Slavonskom Brodu s kojim se dopisuje. Uvijek mi se sviđala, ali uvijek je imala tog iz Slavonskog Broda. Kad bi neki dečko nešto pokušao, ona bi mu odmah rekla da ima dečka. Dečka s kojim se dopi-

suje i s kojim ljetuje. On je bio strašan kit, stariji od nas, lijep ko dvije slike, svirao je u nekom sastavu ... To smo svi znali.

Naškrabao sam na komadiću papira tri riječi pa stavio papir u bilježnicu i vratio je Jagodi.

Te tri riječi su bile:

A Slavonski Brod?

Okrenula se, malo kasnije, i dala mi drugi papirić. Na njemu je pisalo:

Zaboravi Slavonski Brod!

Ja

Mnogo vremena kasnije Jagoda mi je priznala:

— Ma, tog tipa iz Slavanskog Broda sam izmislila.

— Ali — rekao sam — Neda mi je pričala da je čitala njegova pisma, rekla mi je da si joj pokazala pisma.

— Pa da, i pisma sam izmislila. Ja sam ih pisala. Htjela sam imati nekog posebnog dečka kakvog ni jedna iz razreda nema. Vi ste dečki bili previše obični. Zapravo sam htjela da mi zavide. Glupo. Kasnije sam se predomislila, htjela sam nekog običnog s kojim barem možeš u kino ... I onda sam ...

— Znam što je dalje bilo — rekoh.

HEROJ S PLAŽE

Provukla je kažiprst kroz mokru kosu i njime okrenula stranicu, pa nastavila čitati.

Čitala je nekakav ljubavni roman.

I ja sam, sjedeći u hladu čempresa, čitao ljubavni roman, ali bez knjige. Čitao sam ga gledajući u nju. Bio je to roman o njoj i meni.

Lijep roman.

Već satima gledam nju, opruženu na vrelom pijesku, i čitam taj roman. Sunce se prolijeva po plaži, pretvarajući je u dijamantni sag na kojem ona leži. Sinje more se meškolji tik do njenih nogu, a cvrčci cvrče na čvoru crne smrče milujući tom glazbom njezino uho.

— Aka!

— Aka! — derao se Nikša, zvan Nik, s drugoga kraja plaže.

Mahnuo sam mu.

— Ajmo na flipere! — derao se Nik.

Dobra ideja. Digao sam se i krenuo prema njemu. Idem se malo ohladiti prije nego od mene ostane samo hrpica pepela.

Ona, upravo kada sam prolazio, spusti knjigu i pogleda me.

Ja sam, naravno, piljio u nju.

Gledali smo se! Na čitavoj plaži, na čitavom Jadra-

nu, na čitavoj kugli zemaljskoj i bližoj okolici u tom smo trenutku postojali samo ona i ja.

— Budalo! — probudi me vrisak debelog gospodina kojemu sam stao na ruku.

— Oprostite — procijedih.

— Pazi malo!

Nasmijala se.

Nik, kojemu u normalnim uvjetima mogu dati dvije loptice prednosti, sada me uništavao na fliperima. Bio je dvostruko bolji.

— Spavaš — rekao je, kada mi je i posljednja loptica pobjegla, a ja zurio u nju, ne pokušavajući je zaustaviti.

— Nisam u formi — rekoh — vraćam se na plažu.

— Idem i ja.

— Ne, nemoj. Idem sam.

Na plaži je jedan mladić glumio heroja, dok mu je djevojka vadila bodlje ježa iz tabana.

— Boli te? — pitala ga je nježno.

— Boli — priznao je.

— Još samo malo — rekla je i poljubila ga za utjehu.

Vratio sam se u hlad čempresa i nastavio čitati onaj roman, gledajući u nju. Ona bi, u pravilnim razmacima, provlačila prst kroz kosu i okretala stranicu. Ponekad bi pogledavala u mene.

Sa svakim pogledom bila mi je sve bliža, iako je razdaljina između nas ostajala ista.

Čak se i smješkala, a ja sam sve više i više tinjao, palio se, proplamsavao.

Osjećao sam da bih sada nešto morao učiniti, ali nisam imao nikakvu ideju što bi to moglo biti.

Da se dignem, dođem do nje i kažem »bok, mala, sviđaš mi se«?

Ne.

Da jednostavno sjednem pokraj nje?

I što onda?

Ne.

Sve više sam proplamsavao i zato sam morao krenuti u vodu. Ona me pogledala i opet se nasmiješila. Ovo je već bilo previše za mene. Dok sam ulazio u vodu, na leđima sam osjećao pritisak njezina pogleda.

Pazio sam gdje stajem, jer je plićak bio prepun ježeva, a ja nisam htio da prođem kao onaj mladić koji je glumio heroja na plaži.

Onaj mladić!?

»Pa, zašto ne bih prošao kao on — prostruji mi bljesak vijugama mozga. — Sto mu fali?«

Otplivao sam jedan krug da prikupim hrabrost, zatim sam izabrao jednog ježa u vodi.

Namjestio sam se i . . . Nisam. Ipak to boli. Dobro, boli, ali što mi drugo preostaje. Pogledao sam prema njoj. Bila je tako lijepa. Gledajući je, spustio sam nogu.

— Oprosti — rekoh jadnom ježu na čija sam leđa spustio nogu.

Jadnom ježu?!

Jadan ja!

Mislio sam nabaviti svega nekoliko bodlji da mi ima što vaditi, a ovaj mi je u petu pozabado više bodlji nego što sam mislio da ih uopće ima.

Peta mi se zacrnjela bodljama.

Nisam morao glumiti da me boli. Stvarno me žestoko boljelo kad sam skakutao prema njoj na jednoj nozi.

Iznenadeno me pogledala.

— Daj mi, molim te, izvadi ježa — prostenjah.

— Uh, gadno te je — rekla je kao da se znamo već sto godina, iako su to bile prve riječi koje smo razmijenili.

— Boli te? — pitala je.

— Sitnica — pravio sam se važan. — Hoćeš mi izvaditi?

— Ne znam ja to.

— Pokušaj.

— Nisam to nikad radila.

— Nije važno, imam povjerenja. — Legao sam na pijesak pokraj nje.

— A li . . . , nemam igle — nemoćno je raširila ruke.

To nisam predvidio. Bez igle mi ne može vaditi. Ako mi ne vadi, neće me tješiti, a ja jako želim da me tješi.

— Pričekaj malo — rekao sam i počeo skakutati na jednoj nozi između ljudi koji su se sunčali.

— Imate li možda iglu?

— Nemam.

— Imate iglu?

— Nemam.

Iglu sam uspio pronaći tek na drugom kraju plaže kod one djevojke koja je heroju vadila bodlje.

— Hoćeš da ti ja izvadim? — rekla je.

— Ne, hvala.

Nasmijala se i dala mi iglu, a ja sam s iglom u ruci opet proskakutao plažu natrag, do nje koja je, smijući se, pratila moju potragu za iglom.

— Izvoli — dao sam joj iglu i izvalio se na pijesak.

— Ja sam spreman.

— Boljet će te.

— Budi nježna — bio sam, stvarno, spreman da podnesem sve boli koje može nanijeti njezin dodir.

— Pokušat ću. — Zagledala se u moju crnu petu, ne znajući odakle da počne.

Ja sam se nalaktio i gledao u nju. Kosa joj je padala na oči, a ona ju je micala, ne skidajući pogled s moje pete.

— Sad se drži — rekla je i počela čeprkati po peti. Jedva da sam i osjetio bol.

— Ne mogu ovako — rekla je malo kasnije i prekrižila noge, a moju stavila sebi na koljeno da bolje vidi.

Nikakvu bol više nisam mogao osjetiti. Osjećao sam samo dodir njezina koljena na mom gležnju. Sunce se prelijevalo, more meškoltjilo, a cvrčci cvrčali!

Lijevom me je rukom držala za nožne prste, a desnom čeprkala po bodljama.

— Joj, Marina, što mu to radiš! — rekla je iznenađena gospođa koja je do malo prije mirno ležala pokraj nje.

— Čitavu ćeš mu nogu raskrvariti!

— Već sam tri izvadila — rekla je ona, Marina.

— Ne radi se to tako — rekla je Marinina mama.

— Daj, makni se, ja ću mu izvaditi.

Marinina mama je uzela iglu i stručno mi počela vaditi bodlje iz pete, ali sada me užasno boljelo.

Došlo mi da zaurlam!

Marina i ja smo se bespomoćno pogledavali.

NISAM JA KRIV

Stajao sam u školskom hodniku i piljio kroz prozor. Dan potpuno dosadan.

— Aka, izvoli — trgne me glas.

Ivana.

Ivana je stajala pokraj mene i nudila me hrpetinom bombona.

— Hvala — uzeo sam jedan, čudeći se što joj bi da me odjednom nudi bombonima.

— Rođendan mi je — rekla je.

— Aha! — rekoh. Sad mi je bilo jasno, ja sam već pomislio . . . eto, takav sam. — Čestit . . .

— Nemoj mi čestitati! — prekinula me u pol riječi. — Čestitaj mi u subotu. Danas je, onako, za sve, a u subotu kod mene doma za probrano društvo.

— Pozivaš me?

Dan mi više uopće nije izgledao dosadan. Čak, što-više, dan je postao prekrasan.

— Naravno — nasmijala se.

Lijepo se smije. To sam tek sada otkrio. A i inače, Ivana je . . . I to sam tek sada otkrio.

— Hoćeš li doći?

— Hoću li? Doći ću sigurno.

— I dovedi nekog prijatelja, znaš, pozvala sam sve same prijateljice.

— Nekog prijatelja . . . kojeg?

— Možeš Peru — Ivana mi je odmah pomogla da se odlučim.

— Pa da, Pjera, kako se odmah nisam sjetio.

— Dogovoreno?

— Dogovoreno.

— U subotu?

— U subotu.

Više se, tako reći, nisam ni sjećao crnih misli koje su mi skakale po glavi dok sam, maloprije, piljio kroz prozor. Te crne misli se zovu — Vesna. Rekla mi je jučer da je našla drugog dečka, nekakvog starca koji već ide u srednju školu. Rekla mi je . . . Svašta mi je rekla i među nama je bilo gotovo. Šteta, mislio sam još maloprije, jako mi se sviđala.

Sada više nije bilo tih misli.

Sve moje misli bile su usredotočene na subotu i, naravno, na Ivanu.

— Pjer — rekoh Peri čim sam ga ugledao — vodim te u subotu na rođendan.

— U subotu? Tvoj je u kolovozu, ne muljaj.

— Ne moj, Ivanin.

— Ivana, ona visoka iz »c« razreda?

— Aha.

— Zašto bi ona mene pozivala?

— Pozvala je mene i rekla da povedem frenda, a ja se odlučio za tebe, eto tako.

— Ej, to bi moglo biti dobro, a?

— To bi moglo biti dobro? Što je tebi? To ne bi moglo biti dobro, to će sigurno biti super!

»Ivanaaaa, ti si tako divnanaaaa, u snovima snivanaaa . . .« — derao sam se u kupaonici, misleći da pje-

vušim, već u petak ujutro. Na brzinu sam se obukao, uspio sam od mame dobiti beskamatni i bespovratni kredit za kupnju poklona, pa otrčao Nedi, prijateljici još iz vrtića, po savjet.

— Čuj me, idem u subotu Ivani na rođendan — počeo sam još s vrata — daj mi neku ideju, dobar dan teta Ružice, što da joj poklonim, a?

— I tebe je pozvala?

— Nego što ... I ti ćeš biti tamo?

— Aha.

— O, la-la, gala!

— Aka, Aka . . . zar opet? — Neda me pogledala u oči. — Opet si dobio teleći pogled.

— Što ćeš, takav sam. Što da joj poklonim?

— Pa, naslikaj joj nešto — svjetovala je Neda, misleći da me još uvijek drži slikarska faza.

— Više ne slikam — rekao sam — bole me zubi kad slikam.

— Boli te . . . što?

— Bole me zubi — objasnio sam joj. — Ne mogu slikati ako nemam lulu u zubima, svi slikari imaju lulu, a nakon pola sata slikanja trnu mi zubi.

— Možeš joj pokloniti neko od svojih prijašnjih djela — rekla je Neda — recimo onu »Mjesečina na pješčanoj obali«.

Na kraju smo se, ipak, odlučili za neku plejku.

To popodne, upravo kada sam se vraćao iz kupovine, susretoh Ivanu ispred »Name«.

— Onda, sve dogovoreno! — rekoh.

— Jesi li pitao Pjera, hoće li doći? — pitala je Ivana, nekako, čini mi se, previše zainteresirano.

Oduševljenje mi odmah splasnulo.

— Hoće — rekao sam.

— Izvrsno!

Došla subota.

Došao Pjer k meni, pa da idemo zajedno.

Došli mi k Ivani, a tamo već gungula, galama, gužva, glazba. Jednom riječju — gala.

Ivana je, još nismo pravo ni ušli, dovukla svoju prijateljicu da nas upozna.

— Renata — rekla je Renata, ne skidajući pogled s Pjera.

Ovo više nije normalno. Pjer, pa Pjer! Prvo Ivana, sada Renata. Što je previše, previše je, eto. A on, izgleda, ništa ne shvaća.

Odjednom, Ivana me pozove da mi pokaže ploče.

Čudno. Nije mi bilo jasno zašto mi, tako iznenada, želi pokazati ploče. Ipak otišao sam vidjeti ih.

Pjer za mnom. Renata za nama.

Razgledamo Pjer i ja ploče, kad ponovno iskrсне Ivana i pozove me da vidim rođendansku tortu.

Rođendansku tortu?

Baš svašta.

Više mi ništa nije bilo jasno, ali ipak odem za njom u kuhinju vidjeti rođendansku tortu.

Pjer za mnom. Renata za nama.

Torta ko torta.

Pomislio sam da me poziva kako bismo malo ostali nasamo, ali to sigurno nije bio razlog jer me cijelo vrijeme gledala kao da sam nešto kriv. Kao da kvarim neke njezine planove. Kao da joj smetam.

I Renata me poprijeko pogledava.

Postalo mi već neugodno.

— Ništa ne shvaćaš — šapnula mi je Neda u prolazu.

Istina. Ništa nisam shvaćao.

Mučio bih se možda još satima da Ivana nije stavila na gramofon nekakav sentiš i predložila da otplešemo.

— Aka, daj ih pusti malo nasamo — šapnula mi je dok smo plesali.

— Koga?

— Renatu i Pjera.

— A, to. Nisam ja kriv. Ne držim ga, ide za mnom — opravdavao sam se.

— Vidim, al drži se dalje od njega da Renata ima šansu — smiješila se Ivana — znaš, ona je već dugo u njega . . . , sad joj je prilika.

— Nisam ja kriv.

Stvarno nisam. Čim je završio ples i ja otišao na drugi kraj sobe popiti kolu, pokraj mene se nacrtao Pjer.

Bespomoćno sam pogledao Ivanu.

Ona je ponovno stavila nekakav sentiš i ja sam je zamolio za ples. Plesali smo. Ivana i ja smo dugo, jako dugo plesali bez prekida, jer je to bio jedini način da Renata iskoristi svoju šansu.

Pjer je, napokon, počeo shvaćati.

Upravo je zaplesao s Renatom.

Ivana i ja smo sada mogli odahnuti. Mogli smo prestatati s plesom, ali nismo. Otplesali smo još jedan ples bez prisile.

— Hajdemo se igrati fantova! — rekao je netko u-pravo ono što smo svi kanili reći.

Na brzinu smo skupili fantove.

Ivana je dala prsten, Neda ukosnicu, Renata sat, ja sam dao tramvajsku kartu, Igor šibice, Pjer deset dinara, Irena bombon, Lidija gumicu. Ne znam što su dali ostali.

Posjedali smo u krug i igra je počela.

— Što da radi ovaj fant — govorila je Lidija, jer je na nju ispalo da drži fantove — neka kaže, neka kaže Ivana.

Lidija je Ivani nešto namigivala.

— Neka, neka poljubi Renatu!

— Početak je žestok!

Lidija je pokazala fant.

Deset dinara.

— Pjer!

Valjali smo se od smijeha.

Igra je bila ludo zabavna.

Šibice su trebale poljubiti ukosnicu, bombon je poljubio šiljilo, lančić je otpjevao »Sve ptičice iz gore«, sat je poljubio deset dinara, prsten je poljubio tramvajsku kartu, gumica je poljubila lančić.

— Što da radi ovaj fant — govorila je Lidija, prebri-rući iza leđa po fantovima — neka kaže, neka kaže Neda.

— Pa, neka poljubi onog tko mu se najviše sviđa.

Tramvajska karta!

— Aka!

Ustao sam. Svi su se cerekali.

— E, kad se baš mora ... — polako sam se zaputio kroz krug prema Ivani. Pocrvenjela je.

Kasnije, kada nam je dosadila ova igra, igrali smo se igre istine.

Bilo je napeto.

Kad je došao red na mene — sve sam priznao.

Još kasnije smo ponovno plesali.

Opet, naravno, Ivana i ja.

— Dobro plešeš — rekla je.

— I ti.

— Znaš, nemoj se ljutiti, zapravo sam te zvala samo zato da dovedeš Pjera, radi Renate . . .

— Znam.

— Ali nije mi žao. Dobro plešeš, a i inače ... to sam tek sada otkrila.

INVAZIJA U SVEMIRU

Sandra i Božena su prijateljice.

Marko i ja smo prijatelji.

Sve je bilo u redu dok smo svi četvoro bili samo prijatelji, a onda smo sve strašno zapetljali.

Sandra je počela hodati s Markom, a Božena sa mnom.

Tu je počelo.

Bilo mi je glupo kada bih bio sam s Boženom, a još gluplje kada bi bili svi na okupu, jer . . . Hodao sam s Boženom. Marko je bio moj prijatelj i dečko prijateljice moje djevojke. Sandra je bila djevojka mog prijatelja i prijateljica moje djevojke. Marko je Boženi bio prijatelj njezina dečka i dečko njene prijateljice. Božena je Marku bila djevojka njegova prijatelja i prijateljica njegove djevojke. Ja sam Sandri bio dečko njene prijateljice i prijatelj njenoga dečka.

To i ne bi bilo tako loše da ja nisam priželjkivao, želio da . . . Da sve bude drugačije. Želio sam da Marko Sandri bude prijatelj njenog dečka, da Božena meni bude djevojka mog prijatelja, da . . .

Ne kažem da Božena nije zgodna. Zgodna je. Jako je zgodna, ali Sandra je, tako mi se čini, najzgodnija. Najljepša.

Da, želio sam hodati sa Sandrom.

Kako?

Kako to izvesti kada je ona djevojka mog prijatelja i prijateljica moje djevojke.

Glupo.

Glupo i bezizlazno. Beznadno. Besmisleno.

Tužno.

Ništa nisam pokušao. Ništa im nisam priznao. Trpio sam i priželjkivao i dalje, jer da sam bilo što napravio, pokvario bih sve do kraja. Ovako sam barem bio u Sandrinu društvu. Mogao sam slušati što govori, mogao sam joj govoriti. Mogao sam je gledati, a znao sam da i ona mene vidi. Da sam bilo što pokušao, nitko od njih troje ne bi me više ni pogledao, znam to.

Nas četvoro smo, i dalje, išli zajedno na sanjkanje, grudali se, išli u kino, slušali ploče i svaki dan provodili mnogo vremena zajedno.

Bilo je strahovito hladno, kada sam stajao na uglu kod trafike i čekao ostale. Skakutao sam s noge na nogu, pokušavajući se zagrijati.

Prva je došla Božena.

— Brrrr, što je hladno — rekoh.

— Hajmo — rekla je.

— A oni? Sandra i Marko će doći kasnije?

— Neće uopće doći — rekla je Božena, a meni je postalo još hladnije.

— Zašto?

— Ma, posvađale smo se — njezine riječi je pratio oblak pare iz usta.

Više mi nije bilo hladno. Postalo mi vruće, jako vruće.

Sve se još više zapetljavalo.

Božena i ja smo sada izlazili sami, a kada bismo negdje slučajno susreli Sandru i Marka prolazili smo jedni pokraj drugih kao budale. Čak se ni Marko i ja više nismo pozdravljali.

Tri dana je bilo tako, a onda, jedne večeri kad sam se vraćao kući, iz mraka na stubištu me netko pozvao:

— Aka!

Uplašio sam se. Upalio svjetlo.

Na stubama je sjedio Marko i, očito, mene čekao.

— Ovo je glupo — rekao je.

— Aha — i ja sam sjeo na stepenice.

— Moram ti nešto reći — otpočeo je Marko, a po njegovu glasu osjetio sam da mu je neugodno — znaš, tiče se Božene i Sandre, kužiš, ja sam zapravo . . . , kužiš?

— Ne — rekao sam.

Stubišni automat je ugasio svjetlo. Ostali smo sjediti u mraku.

— Meni se, kako da ti kažem, još od početka, oduvijek više sviđala Božena — priznao je.

— Što šutiš! — vrisnuh od sreće.

— Nemoj se ljutiti.

— Što ti je, stari moj, to je divno, sjajno, fenomenalno. To je gala! Super! Meni se, još od početka, više sviđa . . .

— Što šutiš! — vrisne sada Marko. Sretan.

— Pa zašto — nastavio je Marko — zašto si, onda, počeo hodati s Boženom?

— Nisam ja počeo hodati s Boženom, ti si počeo sa Sandrom.

— Nisam.

— Ma jesi, vi ste prvi počeli.

— Da, al nisam ja prvi počeo. Sandra je. Sandra je počela hodati sa mnom, a ne ja sa Sandrom.

— Ista stvar ko i Božena. One su tako odlučile, ali mi ćemo ...

Dogovorili smo se, sada je bilo lako, da se jednostavno zamijenimo. Markova ideja.

Sjajna ideja.

— I na dogovoreni znak — objašnjavao mi je Marko

— ti ćeš ustati kao da ... a ja ću ... pa ćemo onda ... Dalje je već lako.

Drugi dan smo, odmah poslije škole, otišli u kino. Dobro smo proučili film, a onda kupili karte za večernju predstavu. On je uzeo trinaesti red desno — dvije karte, a ja sam uzeo trinaesti red lijevo — dvije karte.

— Idemo u kino večeras — rekao sam Boženi.

— Ne mogu večeras — rekla je.

Protrnuh.

— Imam već i karte, baš večeras mi se posebno ide u kino, baš bih večeras volio ići u kino. Večeras ...

— Dobro, pokušat ću nešto izmisliti da me puste — obećala je.

Navečer smo Marko i ja zajedno krenuli prema kinu, zajedno smo svratili u trgovinu i kupili bombone (on kokos, ja bajadere), zajedno smo došli pred kino, a onda se razdvojili kao da se ne poznamo.

On je čekao na svom kraju, ja na svom.

Prva je došla Sandra.

Nije me ni pozdravila. Došla je do Marka, pozdravila ga i nešto mu počela opisivati, živo razmahujući rukama.

Marko je, pricinilo mi se kada sam krajičkom oka pogledao prema njima, nije slušao. Nervozno je pogledavao na sat i gledao na trg odakle je trebala doći Božena.

Božene nije bilo.

I ja sam postajao sve nervozniji. Što ako ne dođe? Sve propada!

Vrijeme je prolazilo, bližio se početak predstave, a nje nema. Nema pa nema.

Pogledao sam Marka. I on se već zabrinuo.

Otvorila su se vrata dvorane. Svi ulaze.

Božene još nema.

— Hajmo unutra — rekla je Sandra Marku.

Ušli su. Marko se osvrtao. Vidio sam po njemu da je na iglicama. Vani sam ostao još samo ja. Predstava samo što nije počela, kada se ipak pojavila Božena.

— Božena! — obradovao sam joj se kao nikada.

— Uspjela sam — rekla je.

Utrčali smo u dvoranu.

Trinaesti red lijevo.

— Znaš tko je tu? — Božena je opazila kada su se već počela gasiti svjetla.

— Znam — rekoh.

Skinuli smo kapute i sjeli. Tek sada sam odahnuo. Sve se, ipak, odvija prema planu. Trebao sam samo sačekati dogovoreni znak. Kada svemirski brodovi počnu invaziju Venere, to je bio znak, Marko i ja krećemo u akciju nazvanu »Rošada«.

Invazija je najnapetiji dio filma pa će, znali smo, Božena i Sandra zuriti u platno i neće ni opaziti da se upravo odvija najnapetiji dio našeg plana. Kada primijete, sve će već biti gotovo.

Sjajan plan.

Ponudio sam Boženu bombonima, bajaderama, i čekao.

Na platnu su se tek počeli dogovarati kako bi trebalo napraviti invaziju, a ja sam već bio napet ko uzica na cipeli.

Božena je mirno gledala film.

Sandra, sigurno, isto tako.

Na platnu su već pripremali brodove za invaziju.

Još malo!

Već uzlijeću prvi brodovi.

Jure prema Veneri.

Božena je prikovala pogled za platno otvorenih očiju i odškrinutih usta.

Invazija!

Sad!

— Oprosti, samo malo, moram ... — šapnuh Boženi.

Nije obraćala pažnju na mene. Ustao sam i krenuo prema prolazu. U odbljescima bitke na platnu vidio sam kako netko u trinaestom redu desno ustaje i kreće prema prolazu.

Marko, znao sam.

Sve smo obavili na brzinu i prema planu. Sve je bilo gotovo prije nego što je završila invazija Venere.

Ja sam otišao do trinaestog reda desno i sjeo na Markovo mjesto, pokraj Sandre. Marko je otišao na moje mjesto, pokraj Božene.

Sad je sve bilo na svom mjestu.

Odahnuo sam i pogledao Sandru. I ona je odahnula, jer je invazija sretno svršila za glavnog glumca.

— Daj mi bombon — rekla je ne pogledavši u mene.

Daduh joj.

Ona ga razmota i stavi u usta, ne skidajući pogled s platna, a onda me naglo pogleda. Opazila je da su to drugi bomboni.

Ništa nije rekla. Shvatila je.

Tek sada je sve, napokon, bilo u redu.

Miran i zadovoljan gledao sam film, čekajući kraj, a onda ćemo Sandra i ja, planirao sam, malo prošetati i sve ću joj objasniti, a onda ćemo . . .

Na izlazu iz kina, upravo kada sam joj htio predložiti da malo prošetamo, Sandra se odvojila od mene i krenula prema Marku i Boženi. Božena je krenula prema njoj.

— Pazi samo što si ova dvojica umišljaju — rekle su istodobno.

— Možete se zamjenjivati za ploče i stripove!

— Balavci!

Marko i ja smo, obojica zbunjeni, gledali za njima. Otišle su zajedno, kao da se nikada nisu ni svađale.

VELIKI ZAVODNIK

ZIMSKE RADOSTI

Na glatkoj površini snijega bile su samo moje stope.

Lijeva, desna, pa lijeva, pa desna, pa opet lijeva, pa opet . . . Išao sam od samoposluge do ugla, pa od ugla do samoposluge i natrag, nastojeći da stajem točno u svoje tragove.

Snijeg je uporno padao.

Padao, padao i padao.

Možda bi mi bilo bolje da sam ostao kod kuće i gledao kroz prozor uz topli radijator i gramofon, ali nešto me je tjeralo da i dalje gazim svježi snijeg od ugla do samoposluge i natrag.

— Jasna.

Jasna je stanovala na pola puta između samoposluge i ugla.

— Jasna.

Njen kaput, njezina kapa i njezin šal su upravo izišli iz kuće. Ona se ispod svega toga nije ni vidjela.

— Bok! — izmigolji glas ispod šala.

— Kamo ideš?

— U knjižnicu — rekla je. — A ti?

— Ja, ja tu, ovako ... i ja sam baš krenuo u knjižnicu — rekoh.

— Bez knjiga?

— Pa da, ovaj, idem se učlaniti — nije mi ništa drugo preostalo. Nisam joj mogao reći da, zapravo, če-

kam nju, jer bi me pitala zašto. Što bih tada? Što bih ioi rekao? Kako bih joj objasnio? Bolje ie ovako. Radije ću zadnji novac, koji sam čuvao za kino, potrošiti da se ponovno učlanim u knjižnicu.

Krenuli smo prema knjižnici.

Bilo je tako hladno da su se riječi još u grlu smrzavale, zato smo išli šuteći. Njezin kaput, kapa, šal i ja.'

Kad smo ušli u knjižnicu, kao čarolijom, njen kaput kapa i šal se pretvoriše u Jasnu.

— Ideš na klizanje? — pitala me, dok smo se provlačili između polica s knjigama.

— Na klizanje? Da, kako ne. Uvijek idem na klizanje.

— Fino — pogledala me — mogli bi sutra zajedno, što kažeš?

— Upravo sam to i ja htio reći.

— Dogovoreno! — rekla je i ponovno se uvukla u kaput, kapu i šal. — Sutra u pet.

Izišli smo van.

Snijeg je i dalje uporno padao.

Jasna iznenada stane, odmakne šal s očiju i počne se smijati.

— Nisi posudio ni jednu knjigu — rekla je.

— Pa, ovaj . . .

Osjećao sam se kao budala. Mogao sam baš i uzeti neku knjigu da ne bude sumnjivo, ali . . . Ipak sam uspio.

— U pet — rekla je na rastanku.

Jasna i ja sutra idemo na klizanje!

Klizati, istina, ne znam. Nisam nikada bio na klizanju.

Nije važno, do sutra ću naučiti klizati. Naučio sam ja i teže stvari za jednu noć. Za jednu noć sam naučio povijest za čitavo polugodište.

Klizanje nije problem.

— Koji broj cipela nosiš? — pitao sam Stjepka.

— Trideset devet — gledao me zbunjeno. — Zašto?

— Bit će malo tijesno, al neka. Posudi mi klizaljke.

— Klizaljke? Što će ti?

— Da kližem, čovječe.

— Ti ne znaš klizati — Stjepko me pronicavo pogledavao.

— Varaš se, daj klizaljke.

— Nisu naoštrene — branio se Stjepko.

— Nema veze — bio sam uporan.

Klizaljke su bile fenomenalne. Crne sa crvenom crtom, a oštrica se presijavala.

Na klizalište sam došao u četiri.

Sat vremena će mi biti dosta da naučim.

Popeo sam se u gledalište da prvo svladam teoriju, a onda ću na led da usavršim.

Led je već bio pun klizača. Kružili su.

Iz zvučnika je izvirala glazba koja je, zajedno s klizačima, klizila ledom. Ovdje je, zapravo, izvrsno.

Izabrao sam jednog dobrog klizača i na njemu počeo izučavati sve tajne plovidbe po ledu. Taj je dobro klizao.

Bijeli šal se vijorio oko njega, a ruke je držao prekrizene na leđima. Letio je po ledu u ritmu glazbe.

Tako ću ja.

Tehnika klizanja je, zapravo, strašno jednostavna. Lijeva noga ispred desne, desna ispred lijeve, malo se nagneš naprijed i letiš.

Letiš!

Sitnica za mene.

— Ahaha, haha! — prasnuo sam u smijeh kada je jedan pao.

To je bilo strašno zabavno. Gledao sam razne padače i valjao se od smijeha. Nisu imali pojma. Padali su ko da nemaju noge i još klizaljke na nogama. Poneki padač bi digao pogled prema meni i nešto promumljao, ali ja sam se izvrsno zabavljao.

Nisam ni primjećivao kako vrijeme prolazi.

Jasna je došla točno u pet.

— Aka, bok — rekla je — idemo na led.

Sišli smo dolje. Na trenutak sam se uplašio da klizanje možda, ipak, nije tako jednostavno.

Navukao sam klizaljke. Bile su tijesne više nego što sam očekivao. Ne smeta.

Zabacio sam šal i bio spreman za let po ledu.

Jasna je otplovila prije mene.

Zakoračih na led.

Lijeva noga, des . . . Dalje nisam stigao. Pao sam ko cigla.

To se svakome dogodi.

Pokušao sam se ustati, ali sam pao prije nego što sam i sanjao.

Tijesne su mi klizaljke, eto to je.

Ustajanje s leda zahtijeva posebnu tehniku. To je teže nego klizanje, zaključio sam. Zato sam se primio

za ogradu i pažljivo pokušavao ustati. Na tribinama se neki tip valjao od smijeha, gledajući u mene. Doći će i on na led!

Upravo kada sam se uspio nekako uspraviti, pored mene je prolepršao bijeli šal.

Tako ću i ja.

Otisnuo sam se od ograde spreman da sada pokazem što mogu.

Pokazao sam.

Spektakularno sam pao. Ko u crtićima. Bio je to sigurno najljepši pad u povijesti ovog klizališta. Onaj na tribinama nije mogao doći do daha.

Uspio sam nekako ustati i grčevito se uhvatiti za ogradu. U gužvi klizača vidio sam Jasnu. Osvrtala se. Pokraj nje se vijorio bijeli šal.

Jasna se okrenula i klizala natraške tražeći me, a onda me napokon ugledala.

Ugledala me je tamo gdje je najmanje očekivala.

Uz ogradu.

Uz ogradu su se vukli početnici.

— Što je, Aka — pitala je, zaustavljajući se pokraj mene, dok je led prštao ispod njezinih klizaljki.

— Nisu naoštrene — rekoh.

— Aka — rekla je gledajući me u oči — jesi li ikada klizao?

— Ja? Kako ne, al nisu naoštrene, to je — rekao sam i u stilu velikih klizača otisnuo se od ograde.

Sve svoje znanje uložio sam u pomicanju lijeve noge pred desnu.

Htio sam se pokazati.

Pokazao sam se!

Svaka mi čast!

Pao sam tako žestoko i tako divno da je i Jasna izgubila ravnotežu od smijeha. Pala je pokraj mene.

Bijeli šal je prohujao mimo nas.

Došlo mi da propadnem u led.

Jasna me gledala očiju suznih od smijeha, još uvijek bezobrazno hihotajući.

— Bio si divan — rekla je.

— Nisu naošt . . .

— Znam — smijala se ustajući. — Daj mi ruku, ja ću te naučiti.

TRI KILE JABUKA

Počela je dolaziti u park ispred moje kuće s prvim loplrim danima.

Šetala se dok je Goki, njezina uvijek prisutna pratnja, trčkarao između drveća i kroz žbunje, a čim bi ona sjela na klupu, počeo bi joj se umiljavati.

Sve sam to vidio sa svog prozora kroz, još uvijek golišave, krošnje stabala u kojima su provirivali prvi pupoljci.

Ona, lijepa ko nova gitara, šetala je, a svuda oko nje pupoljci u zastoru od granja.

Proljeće.

Proljeće u parku, proljeće u mojoj ulici, proljeće u mom gradu, proljeće u cijelom svijetu i u meni. U meni sve više, svaki put kada bih pogledao kroz prozor.

— Lijepa je — rekla je moja baka kada je vidjela koga gledam — ko jabuka.

Ko jabuka?

Ko tri kile jabuka!

Ko čitav voćnjak!

Navukao sam vestu, popravio frizuru, obuo tenisice i sišao dolje. U park.

Prošao sam uskim šljunčanim puteljkom ispred nje, ali jabuka nije dizala pogled s knjige koju je čitala. Činilo mi se kao da je potpuno nezainteresirana za pupoljke, jabuke, čitav svijet i mene.

Jedino me Goki zainteresirano pogledao.

Osjećao sam se vrlo čudno, dok sam prolazio pokraj nje koju već dugo poznajem, jer je već dugo gledam s prozora, a ona i ne zna da ja postojim. Ne samo da ne zna nego, čini mi se, nema želju ni saznati.

Saznat će!

Nisam uspio smisliti bolji način da je upozorim na moje postojanje pa sam, u'prolazu, zastao i pitao:

— Koliko ima sati?

— Nemam sat — rekla je i ne pogledavši me. Čitala je.

Goki me gledao nekako, čini mi se, suosjećajno, nekako, kao da kaže:

»Odustani, stari moj, nećeš uspjeti, ja je dobro poznajem. Pomogao bih ti da mogu, ali tu nema pomoći.«

— Hvala, mali, ne trebam tvoju pomoć — htjedoh mu reći, a onda mi padne na pamet da bi mi Goki, možda, mogao pomoći.

Pa da, Lola!

Otrčao sam k Toci koji je stanovao nekoliko ulica dalje, uz veliki park.

— Toca, posudi mi Lolu — rekao sam ulazeći u stan.

— Lolu? — čudio se. — Sto će ti?

— Da je malo vodim u šetnju.

— Da je vodiš u šetnju? Ti?

— Pa da.

— Što te odjednom uhvatilo da želiš Lolu izvoditi? Izvodim je ja svaki dan.

— Znam, ali ja bih se htio malo prošetati s njom po mom parku — rekao sam.

Toca je Lolu obično vodio u veliki park, jer im je ispred kuće.

— Što to ima tako posebno u tvom parku? — čudio se Toca.

— Nije važno — rekoh mu na kraju — posudi mi je. Vraćam je za jedan sat živu, zdravu i veselu.

— Dobro, kad si navalio.

— Lola, Aka te vodi u šetnju — rekao je i stavio Loli ogrlicu, a lanac dao meni.

Lola nije ništa zapitkivala, samo me malo iskosa pogledala, a onda počela veselo poskakivati. Važno joj je da ide u šetnju, nije važno tko je vodi. Ili je, možda, osjetila o čemu se radi. Lola je pametan pas, kažu da je posebno pametne pasmine.

Došli smo u park.

Goki je još uvijek trčkarao između žbunja, a to je značilo da je i ona ovdje.

— Lola — šapnuo sam joj na uho — sve moje nade polažem u tvoje zavodničke sposobnosti. Pomozi, ako imaš srca.

Lola me pogledala i rekla:

— Av!

Zazvučalo mi je kao da kaže:

»Ne brini se, imam ja taktiku.«

— Hvala, Lola — prošaptao sam i pustio je s lanca.

Lola je otrčala do Gokija. Malo je zalajala, pa je on zalajao, pa su malo oboje lajali i počeli se igrati lovice između klupa u parku, kao da su stari nerazdvojni prijatelji.

Ona, koja je sve do sada mirno čitala, digla je pogled privučena njihovim lavežom. Pogledala je Lolu, pa

se nasmiješila, a onda, napokon pogledala i mene. Sada sam se ja pravio nezainteresiranim, ali to nju nije zbulilo, prišla mi je i rekla kao da se znamo već tri mjeseca, kao da je i ona mene gledala s prozora, rekla je:

— Lijepa je, kako se zove?

— Lola — rekoh — a tvoj?

— Goki — rekla je.

— Goki? Čudno ime za psa.

— Ma da, tako je ispalo — nasmijala se — moja sestra ga je tako nazvala. Jedan prijatelj se uvrijedio. Zvao se Goran. Ej, da nisi i ti slučajno Goran?

— Nisam — rekoh — zovu me Aka.

— Mene Do — rekla je.

— Kako?

— Do?

— Još jedno čudno ime.

— Zapravo Dubravka — nasmijala se — ali tako je ispalo. Moja sestra me nazvala Do.

— Opet sestra! Imaš neku šaljivu sestru.

Oboje smo se smijali, kao da se znamo već četiri mjeseca.

— Mora da i ti imaš neku takvu sestru — rekla je.

— Nemam, zašto?

— Pa i ti imaš čudno ime, Aka.

— U mom slučaju nije sestra. Ko klinca su me nazvali Aka. U ono je vrijeme, ako se sjećaš, izlazio nekakav strip o nekakvom vitezcu Akantu, a ja sam uporno pokušavao postati vitez, pa tako . . .

Pogledala me, kao da se znamo već pet mjeseci.

— I, jesi li uspio?

— Što?

— Pa, postati vitez.

— Još uvijek pokušavam.

Šest mjeseci, sedam mjeseci, devet mjeseci, a uskoro smo pričali kao da se znamo čitav život.

Goki i Lola trčkarali su pokraj nas, a iznad nas, svuda oko nas zastor od granja u kojima proviruju prvi pupoljci.

Proljeće oko nas, a mi u sredini. Tri kile jabuka i ja!

— Nisam te prije viđala ovdje — rekla je na rastanku. — U koje vrijeme izvodiš Lolu?

— Ovaj, kako kada.

— Čuj, Goki i ja obično dolazimo u ovo vrijeme, pa, ako hoćeš ...

— Vrlo rado.

— Onda, vidimo se sutra. Idemo, Goki! Bok, Lola!

Otišli su.

— Hvala ti, Lola! Ti si pravi prijatelj. Ovo ti neću nikada zaboraviti!

— Av! — bilo je sve što je rekla Lola.

Drugi dan sam opet došao k Toci.

— Opet? — čudio se Toca. — Opet hoćeš voditi Lolu u šetnju? Aka, s tobom nešto nije u redu.

— Sve je u redu — rekao sam. — Idemo, Lola.

— Mora da ima nešto posebno u tvom parku, kad se i Lola toliko veseli tvojim šetnjama — rekao je Toca, jer je Lola već bila na vratima i jedva čekala da krenemo.

— Pa, ima — rekao sam — ima tri kile jabuka.

— Što ima? — vikao je Toca za nama dok smo Lola i ja brzali prema parku.

— Tri kile jabuka!

Do i Goki su već bili u parku, kada smo došli Lola i ja. Opet je sve bilo divno i krasno kao i jučer. Čak i divnije i krasnije, jer je Do rekla:

— Jesi li gledao onaj film u »Balkanu« ?

— Nisam, a ti?

— Ni ja, mislila sam večeras, pa ako . . .

— Izvrsno!

Navečer je bilo predivno, prekrasno, najdivnije, najprekrasnije. Ludo smo se zabavljali, a poslije kina sam je otpratio kući.

Idući dan sam došao u park bez Lole.

— A Lola? — pitala me Do.

— Znaš, ja, zapravo, nemam psa — priznao sam.
— Tata neće psa u stanu.

Dubravki sam sve uspio objasniti. Nasmijala se. Gokiju nisam mogao objasniti. Trčao je okolo, zagledao me, očito tražeći Lolu.

— Oprosti, Goki — rekoh mu.

Ne znam da li mi je oprostio. Do mi je oprostila u njegovo ime.

SUSRET S JESENI

— Jako si fotogeničan! — rekla je Mirjana i počela se smijati.

— I ti — rekao sam.

Sjedili smo u parku iza škole i gledali fotografije s izleta koje smo upravo dobili. Na slici koju je Mirjana držala u ruci bilo je zabilježeno moje vratolomno kotrljanje niz padinu. U lijevom donjem uglu bio sam ja s raširene sve četiri i s facom koja je odavala sav užas situacije, a u desnom gornjem uglu bila je Mirjana koja raširenih usta prati moj pad. Njezin vrisak nije se vidio na fotografiji, ali se sjećam da je vrisnula. Na sreću, ni moj urlik nije bio zabilježen na slici.

Bilo je to prije mjesec dana.

Profesor iz biologije, Ivan Ambrožić, zvan Ameba, poveo je čitav naš i čitav »a« razred na »susret s jeseni« — kako on to zove.

Ameba je često imao takve ideje i često nas je vodio na neke »susrete«. Svi smo ga zato voljeli. Ne samo zato što nam je omogućio susrete s proljećem, zimom, jeseni i ljetom, već i zbog toga što taj dan, obično, nismo imali nastave.

Ameba je bio divan.

I on je više volio ići na »susrete«, nego čamiti u učionici. Čim bismo izišli iz grada, postajao je drugi čo-

vjek, nitko mu ne bi rekao da je profesor. Odmah bi izvadio svoj foto-aparat, škljocao, šalio se, pjevao.

Dakle, prije mjesec dana povede nas Ameba na »susret s jeseni«.

Pod tim se imenom zapravo skrivao izlet na Sljeme s obaveznim skupljanjem kestinja i neizostavno dobrim provodom.

Krenuli smo.

Tramvajem do Tunela, pješice kroz Tunel, pa stubama do žičare. Gore žičarom, dolje pješice. Takav je bio plan.

Prije ulaska u žičaru Ameba nas je, sve zajedno, slikao.

— Tek toliko da kasnije vidimo tko se izgubio — rekao je.

Ja sam se, prije nego što je škljocnuo, progurao do »akavaca«. Točnije, do Mirjane.

Škljoc.

Kad sam već bio tu, tu sam ostao do ulaska u žičaru. Pa, kad sam već bio tu do sada, tu sam ostao i u kabini žičare. »Tu« — znači pokraj Mirjane.

Imao sam vrlo jake razloge za to, jer Mirjana je lijepa ko jesen, a ovo je »susret s jeseni«, zar ne. Jesen mi je, tog trenutka, bila najljepše godišnje doba.

U žičari — uživancija!

Mirjana pokraj mene, u daljini grad, lijevo šuma, desno šuma koja oblači jesensku spavaćicu prije zimskog sna, a kabina tiho klizi prema vrhu. Krasota. Ko u bajci. Mirjana i ja se penjemo do oblaka kroz koje proviruje sunce.

Ja sam bio već u oblacima.

Sve što je lijepo kratko traje, tako kažu. Imaju pravo. Vožnja do vrha trajala je tako kratko da nisam stigao Mirjani ništa reći. Nisam izustio ni riječi, a već smo bili na vrhu.

— Hajmo, klinci — Ameba nas je okupljao na izlasku iz žičare — otvorite oči, otvorite uši, udahnite zrak, pomirišite! To što vidite, čujete i mirišete zove se . . . ?

— Mirjana! — rekoh.

— Jesen — otpjevao je zbor.

— Da? — pogledala me Mirjana.

— Ništa, ništa.

Spuštali smo se niz obronke Zagrebačke gore, a svuda oko nas jesen i ja svuda oko jeseni.

— Vadi vrećice! — naredio je Ameba, kad smo došli do mjesta na kojemu je bilo mnoštvo kestinja, razasutog po lišću.

— Vidi koliko kesten pirea! — rekao je netko.

Svi smo navalili na skupljanje.

— Da ti pomognem — rekao sam Mirjani.

— Bilo bi bolje da ja pomognem tebi — smješkala se Mirjana, jer je u njezinoj vrećici bilo mnogo više kestinja nego u mojoj.

Nije ni čudo. Ona je gledala u kestenje, a ja u pramen kose koji joj je stalno padao na čelo.

— Može, pomози mi — složio sam se.

Nije mi bilo važno da li ona pomaže meni ili ja njoj. Važno je da pomažemo jedno drugome.

Skupljali smo kestenje pomažući si tako, da je ona

sve što bi skupila stavljala u moju vrećicu, a ja u njezinu.

To nas je strašno zabavljalo.

Cijelo smo se vrijeme smijuljali.

Bile su pune i njena i moja vrećica, a ja sam želio da i dalje skupljamo. Mogao bih ovako do proljeća. Ni ona nije imala ništa protiv, zato smo skupljali i dalje.

— Hej, vas dvoje!

— Vama govorim! — trgne nas Amebin glas.

Nikog nije bilo u blizini. Svi su već pokupili svoje stvari i nastavili spuštanje. Stajali su stotinjak metara ispod nas, a Ameba nam je mahao da se pridružimo.

Sve što je lijepo kratko traje.

Počeli smo se i mi spuštati.

Spuštao sam se što sam polaganije mogao, jer sada, osjećao sam to, sada još dok smo sami, moram nešto reći Mirjani, nešto onako ...

Mirjana se osmjehnula, i to mi dade krila.

Počeo sam joj nešto govoriti, ali više tim krilima nego riječima. Toliko sam se razmahao, pokušavajući istisnuti koju riječ iz sebe da sam, na najstrmijem dijelu, poletio.

Izgubio sam ravnotežu i pao.

Mirjana je vrisnula, a ja zaurliko.

Kotrljao sam se niz čitavu padinu.

Ameba se upravo pripremao da snimi jesenski krajolik, ali je, umjesto toga, snimio moj vratolomni pad.

Mirjana je dotrčala do mene.

— Boli te?

— Me, neee — stenjao sam iz lišća.

Pomogla mi je da ustanem.

Zakoračih. Nije me ništa boljelo, a ipak sam šepao kao da sam sav polomljen. Šepao sam jer . . . jer mi je Mirjana svojim ramenom pomagala.

— Osloni se na mene — rekla je.

Tako sam uvjerljivo šepao da se i Ameba zabrinuo. Dotrčao je do nas i pregledao mi nogu.

— Preživjet ćeš, nije tako strašno — rekao je glasno, a onda tiše, meni na uho. — Nije ti ništa, šepavi prevarant.

Sve je shvatio.

Ja sam i dalje šepao, a Mirjana mi je pomagala. Pružala oslonac. Ameba bi me, pokatkad, pitao »Je li ti bolje« i uz to se zagonetno smješкао.

Čitav taj dan sam šepao.

Eto, to je bilo prije mjesec dana na »susretu s jeseni« .

Sada, kada je drveće već uveliko ogoljelo, Mirjana i ja sjedimo u parku iza škole i gledamo fotografije. Ameba nam ih je poklonio.

— Zgodne su slike — rekla je Mirjana i spremila ih u torbu.

Ustali smo i krenuli prema školi.

Iako više uopće nisam šepao, Mirjana mi je i dalje pružala oslonac.

VELIKI ZAVODNIK

Toni je bio veliki zavodnik.

Najveći!

Nema te crnokose, plavokose, smeđokose, plavooke, crnooke, smeđooke, zelenooke, kratkokose, dugokose, starije, mlađe, punije, niže, visoke, vitke . . . Nema uopće takve ljepotice čije srce ne bi prepjevalo, kada bi Toni bacio pogled na nju.

Toni je bio glavni.

Svi smo mi satima znali slušati Tonijeve ispovijedi. Srcolomne pustolovine. Nezaboravne zavodničke pothvate. A Toni, Toni nedostižni, pričao je navodeći sve pojedinosti, svaki detalj, svaku riječ i još što je on pri tome mislio i što je ona pri tome osjećala.

Strahovito smo mu zavidjeli.

Imao je i brkove.

No, nisu to baš bili brkovi kakve je imao Nikšin tata, ali su bili brkovi. Jasno se moglo vidjeti da su brkovi, ako se malo bolje pogleda izbliže.

Bio je dvije godine stariji od nas, ali to uopće ne umanjuje njegovu nedostižnost, jer je već u našim godinama stvarao čudesa o kojima smo mi mogli samo sanjati.

Pričao nam je o tome.

Upravo zbog toga smo, svi mi, voljeli biti u njegovu društvu, jer smo se potajno nadali da će možda koja

mrvica njegova talenta, znanja i iskustva prijeći i na nas.

Toni nije imao ništa protiv. Obilato nam je dijelio savjete, upute i objašnjavao taktike. Bio je kao hodačuća knjiga »Priručnik za zavodnike — teorija i praksa«.

Na žalost, tu sam teoriju i praksu mogao upijati samo desetak dana godišnje, i to ljeti, jer sam Tonija susretao samo na ljetovanju u Medulinu. Šteta, bilo bi dobro Tonija uvijek imati pri ruci, ako ustreba. On se, istina, trudio da mi nadoknadi sve što sam u toku godine propustio, opisujući što je sve i kako postigao. Nije to isto. Bolje i to nego ništa, ali više se nauči kad ga vidiš na djelu.

Zato je sada, dok smo Toni i ja švrljali plažom, uzbuđenje, kao roj muha, zujalo u meni.

Toni je, pogledom znalca, odmjeravao sve ljepotice na plaži.

Ja sam, kao njegova slika u zrcalu, pratio svaki smjer pogleda, pa ljepoticu, pa njegov izraz lica na kojemu se mogla pročitati ocjena koju je ljepotica dobila.

— Ovdje ćemo — reče Toni i širokom kretnjom baci ručnik na pijesak.

»Bit će nešto!« — znao sam.

Polako, vrlo polako je izvadio cigaretu, ispod oka pogledao u smjeru jugozapada, pripalio cigaretu i elegantno odbacio šibicu.

— Vidiš onu — rekao je.

— Koju?

— Onu plavu — nasmiješio se.

U pravcu jugozapada, nedaleko od nas, ležala je je-

dna sasvim zgodna, plavokosa djevojka. Sunčala se i nije ni pojma imala da je upravo odabrana.

— Vidim — rekoh.

— Gledaj onda i dalje — nacerio se Toni i lijevom rukom namjestio naočale — primijenit ću taktiku »ralje«.

— Taktiku »ralje«?

Tu još nisam znao.

— Kako ide, a?

— Taktika »ralje« glasi ovako — otresao je pepeo, bacivši još jedan pogled u smjeru jugozapada, a onda nastavio — pričekati da zadani cilj uđe u vodu . . .

Već sam poznavao njegovu terminologiju — »zadani cilj« je odabrana djevojka.

— Zatim brzinu kraulom zaplivati prema njoj, na razdaljini od 0,003 morske milje zaroniti . . .

— Na kojoj razdaljini?

— Rekoh, 0,003 morske milje.

Pričekaao je da moje divljenje i zbunjenost porastu, a onda nastavio:

— To ti je oko pet-šest metara. Dakle, kao što rekoh, zaroniti i to s leđa zadanom cilju, roniti do cilja, a zatim tik do nje izroniti i reći »bok, mala«, na to se ona iznenadi, zabezeknuto pogleda i kaže »oh«, a ja se široko nasmiješim i kažem »ja sam ralje«, a ona se nasmiješi i kaže »oh, što si me uplašio«, a na to se ja nasmiješim i kažem: »ne boj se, ja sam dobre ralje i jedem samo kokošje bijelo meso«. Na to se ona opet nasmiješi i ja se opet nasmiješim i dogovorim sudar za večeras. Jednostavno zar ne?

Toni ugasi cigaretu.

— Kažeš, 0, 003 morske milje, a?

— Gledaj, mali.

Ona, zadani cilj, ustala je i krenula prema vodi. Ušla je u vodu i zaplivala. Polako se udaljavala od obale. Nije ni pojma imala da će se njezin život uskoro posve promijeniti, da će, kada bude izlazila iz vode, biti slomljena srca, ludo zaljubljena u Tonija.

Toni lijevom rukom skinje naočale, polako ih sklopi, stavi na ručnik, pa krene prema vodi.

Ja ustadoh da bolje vidim.

Ušao je u vodu i zaplivaov svoj osvajački kraul.

Sve se odvijalo kako je rekao. Ne znam baš da li je na točnoj razdaljini zaronio i da li je ona rekla baš sve onako kako je trebala. Nije se čulo.

Toni je izašao iz vode, stavio naočale i legao.

— U pola sedam — samo je to rekao.

Kasnije je i ona izašla iz vode. Na moje veliko iznenađenje nikakva se promjena na njoj nije mogla vidjeti. Vješto je skrivala, zaključio sam.

Toni, Toni nedostižni, nije ni pogledao u pravcu jugozapada. Za njega je to bio završen posao. Nastavak tek u pola sedam.

Sunčao se kao da se ništa nije ni dogodilo.

Uхватила me želja da se i ja pokažem pred njim, da se i ja nečim pohvalim. Tražio sam što bi to moglo biti. Ništa nisam našao. Ništa što bi se pred Tonijem uopće moglo spomenuti.

Šteta.

Mogao bih mu reći da ću večeras biti s Mirom, ali što tu ima posebno. Pitao sam je hoće li sa mnom na ljetnu pozornicu, a ona je rekla da hoće. Ništa posebno.

Ništa spektakularno. Spektakularna je jedino moja zaljubljenost u nju, ali to Tonija ne zanima.

Zadubljen u te misli, nisam ni opazio da se Toni nalaktio i da nešto pažljivo promatra.

— Vidiš onu? — rekao je.

Još jedna!

— Koju?

— Onu što pliva, to je najzgodniji komad na plaži — Toni se nasmiješio.

Nisam mogao vidjeti koliko je zgodna, jer sam vidio samo njezinu kosu na liniji između mora i neba, ali sam vjerovao Toniju. Ako on ne zna što je zgodno, a što nije, onda nitko ne zna.

— Taktika »život spasila si moj« — izabrao je.

»Život spasila si moj« — ni tu još nisam znao.

— Kako ide, a?

— Jednostavno, doplivati do zadanog cilja, te bolno i dramatično zastenjati »grč!«, na to se ona uplaši za tvoj mladi život u najboljim godinama i pohrli ti u pomoć, a ti taj dramski trenutak pretvoriš u lirsko-idilični, te kažeš »grč, u srcu mome«, ona te zbunjeno pogleda u nedoumici što da napravi, a ti sve okreneš na poeziju, te kažeš »u srcu mome grč ljubavi bjesni«, ona napokon shvati da tvoj mladi život nije u opasnosti i da su riječi poezije njoj upućene, te se nasmiješi . . .

— I ti se nasmiješiš i dogovoriš sudar — dalje sam znao.

Brzo učim.

Toni je opet zaplivaio svoj osvajački kraul, a ja sam opet ustao da bolje vidim.

Opet nisam baš mnogo vidio.

On se malo davio, pa nešto govorio i gotovo.

Brzo sređuje stvar.

— U sedam — rekao je kada je izašao iz vode, legao i zapalio cigaretu usporenim kretnjama.

— U sedam?!

Jedna u pola sedam, druga u sedam! Nenadmašivi Toni!

On je opet bio miran kao da se ništa nije dogodilo, a ja sam jedva čekao da »zadani cilj« izađe iz vode i da vidim kako izgleda najljepši »komad« na plaži.

A onda, kada je »zadani cilj« napokon izašao iz vode ...

Užas!

Bila je to stvarno najzgodnija djevojka na plaži. Bila je to Mira! Ona ista Mira s kojom sam se ja trebao naći u sedam. Imao sam osjećaj kao da su istodobno počeli zvoniti i telefon i zvono na vratima i budilica i ekspres lonac i zujati hladnjak i preskakati ploča na gramofonu, a sve to u mrklom mraku koji mi se spustio na oči.

Ostadoh bez Mire.

Ja se, naravno, nisam mogao mjeriti s Tonijem. Šanse su mi bile nikakve, bile su ravne šansama klinca iz prvog razreda koji piše kontrolni iz matematike za sedmi razred i želi dobiti peticu.

Bio sam potpuno svjestan svoje situacije.

Ostadoh bez Mire.

Nebo je postajalo sve rumenije, a more sve tamnije. Spuštala se večer.

Sedam je sati, a meni ne pada ni nakraj pameti da odem do spomenika gdje smo se Mira i ja dogovorili.

Tumarao sam uz obalu, piljeći u more. Došao sam tako do stijene na kojoj smo Mira i ja katkada sjedili, sjeo i nastavio piljiti u vodu.

»Velika riba jede malu ribu« — prevrtao sam misli slične ovoj, bacajući kamenčiće na napetu površinu mirnog mora.

— Nismo se tu dogovorili — trgne me glas. — Tražila sam te.

Mira!

Mira je stajala iza mene.

— Ti? — iznenadio sam se.

— O, nekog drugog si čekao? — zbunila se.

— Ma ne, ne . . . nisam nikog čekao, mislio sam . . .

Toni, znaš.

— Što ti je? — sjela je do mene.

— A Toni?

— Što, Toni? — pogledala me. — Koji Toni?

— Pa, Toni, na plaži, »život spasila si moj«?

— Misliš na onog napuhanog bezveznjaka?

— Ma ne, na Tonija.

— Da, mislim da se zove Toni, rekla mi je Ita, njoj je utrčavao, grebao se na svoj kretenski način . . .

— To je onda neki drugi Toni. . .

— Ne, to je onaj koji je i meni danas na plaži nešto frfljao i gnjavio, ali mu je prisjelo.

— To nije . . .

— To je onaj bezveznjak koji misli da su sve djevojke lude za njim, veliki zavodnik, a sigurna sam da nikada nije ni s jednom djevojkom nasamo razgovarao.

— Varaš se — branio sam Tonija.

— Otkud znaš?

— Pričao mi je.

— Joj, što ste vi dečki glupi — rekla je Mira i počela se tako glasno smijati da su sigurno sve ribe, i velike i male, pobjegle iz uvale.

POČETAK NA MOSTU

KONCERT ZA LIDIJU

Svjetionik se igrao, namigujući svojim žutim svjetlom dalekoj pučini, a more je šumjelo, šušvalo i brbljalo sa sitnim kamenjem uz obalu u svakom novom propinjanju vala. Kada bi se val povlačio, prepuštajući mje*sto idućem valu, čulo bi se grgoljenje sitnih slapova s kamena na kamen.

Idila.

Želio sam, imao sam potrebu da joj pričam o sebi, o svemu što mislim. Želio sam da i ona meni priča o sebi i o svemu što misli.

Želio sam da budemo sami na nekoj osamljenoj plaži.

Ali . . . ništa od toga.

Ona je, istina, bila tu pokraj mene, ali nismo bili sami. Ne samo da nismo bili sami nego je onaj zubati Denis drndao po gitari. Ako išta ne podnosim, to su onda ljudi koji sviraju gitaru, a ne znaju svirati gitaru. Denis nije samo drndao po gitari nego je čak, uz to isuviše napadno, pogledavao Lidiju. Ako išta ne podnosim, to su onda ljudi koji muče gitaru i uz to isuviše napadno pogledavaju Lidiju.

Denis mi nije bio nimalo simpatičan.

— Idemo — šapnuo sam Lidiji na uho.

— Čekaj — rekla je gledajući u Denisa. — Divno svira.

— Divno svira? — ponovih za njom. Nisam mogao vjerovati da ona to ozbiljno misli.

Denis je nespreno prelazio iz tonaliteta u tonalitet, sve je škripalo, jadna gitara, a Lidija misli da je to divno. Divno! No, divno.

Došao sam u napast da prekršim svoje obećanje i uzmem gitaru. Nisam. Bilo bi to odveć glupo. Marko, koji je sjedio iza mojih leđa, jedva je to čekao, siguran sam. Sjeo mi je iza leđa i zagledao se u more, samo za to da ne vidim njegov pokvarenjački osmijeh. Sigurno se pita koliko ću dugo izdržati.

Koliko dugo ću izdržati?

Nemam pojma, ali dugo sigurno neću.

Denis je upravo u tom trenutku D dur zamijenio d molom što je meni zamalo razderalo bubnjiće. Prsti su mi već počeli podrhtavati.

Marko se, siguran sam, smijao i dalje, gledajući u more.

I ja sam se okrenuo prema pučini. Neću se samo tako predati! Možda će Marko izgubiti strpljenje prije mene.

— Neka sad netko drugi malo — rekao je Denis, ostavljajući gitaru — naravno, ako netko od vas zna svirati.

»Ako netko od vas zna svirati«, poskočio sam kad je to rekao.

— Aka — pitala me Lidija — znaš možda svirati?

Nisam znao što da joj odgovorim. Lidija i ja smo se upoznali tek ovdje na ljetovanju i još me vrlo slabo pozna, još uvijek vrlo malo zna o meni.

Ako joj kažem da ne znam, opet će onaj Denis tan-drkati, a ako joj kažem da znam, morat ću svirati.

— Zna — rekao je Marko prije mene.

— Ne znam — branio sam se.

— Zna, al neće — opet će Marko, pokvarenjak.

— Zna i on — rekao sam — neka on svira.

— Daj ti, Aka — rekla je Lidija.

— Ne znam — petljao sam.

— Zna, zna — cerekao se Marko. On je, naravno, htio da me Lidija nagovori, jer u tom je slučaju oklada njegova. Ja bih tada morao ostatak ljetovanja prati su-đe i ići u trgovinu umjesto njega.

Marko i ja smo, naime, čitave godine iz dana u dan svirali gitaru u muzičkoj školi i zato smo početkom lje-ta, kada smo krenuli na more, obećali da nećemo gitaru ni taknuti. Obojica smo znali da nećemo izdržati, i bilo je samo pitanje tko će prije popustiti.

Upravo sada sam ja imao želju da uzmem gitaru i pokažem Lidiji i onom zubatom Denisu što je gitara i kako se svira.

— Daj, molim te — Lidija je šaputala tako mazno da mi nije preostalo ništa drugo nego da uzmem gitaru.

Uzeo sam je

— No! — Marko se valjao od smijeha.

Uzeo sam gitaru i time izgubio okladu, a kad sam već izgubio i kad mi kazna ne gine, htio sam napraviti predstavu poslije koje Lidiji više neće pasti na pamet da pogleda Denisa, a Denisu da pogleda gitaru.

— Noooo? — Denis je čekao da počnem. Nada se, siguran sam, da ne sviram bolje od njega.

— Pa, ovaj, ne znam baš najbolje — otpočeo sam

s predstavom — ne znam baš ko Denis, al mogu pokušati.

Marko me pogledao.

Udario sam nekoliko tonova bez veze. Gitara je zakriještala još gore nego što je cviljela malo prije kada je svirao Denis.

Marko se počeo glasno smijati, očito shvaćajući zašto to radim, ali Denis to nije znao, pa se i on osmjehnuo s omalovažavanjem.

Uživao sam.

Pružila mi se prilika da se osvetim za sve one dosadne satove sviranja gitare, početničkih vježbi, kada su mi se prsti kočili od boli, za sve one muke koje su Denis i slični preskočili, a misle da znaju svirati gitaru.

Još jednom lupih po žici tako nespretno da je umalo pukla.

— Nije to nakovanj — cerekao se Denis.

— Nemoj, Aka, ako ne znaš — crven jela se Lidija. Bilo joj je neugodno, jer su mi se već svi počeli smijati.

Najglasnije se smijao Marko, ali on se nije smijao meni. Znao je što dolazi i ta mu se igra toliko svidjela da se nagnuo do mog uha i šapnuo:

»Radi ovog ti opraštam pranje suda!«

— No, hoćeš već jednom? — Denis se sav rascvao od sreće, gledajući me ovako nespretnog s gitarom u krilu.

— Čekaj malo.

— Znaš ti svirati, samo se ne možeš sjetiti — zuba-ti je grcao od smijeha. — Hoćeš da ti ja pokažem nekoliko hvatova?

— Daj, molim te — rekao sam i pružio mu gitaru.

On ju je dohvatio i kretnjama velikog majstora, prvaka svijeta na gitari, pokazao mi tri hvata. Samo toliko je znao.

— Daj ti, Denis, sviraj — rekla je Lidija.

— Ne, ja ću — rekao sam.

— Pusti Denisa — rekla je Lidija, a po njezinom glasu sam znao da joj je neugodno što me uopće poznaje. Za nju je bilo svršeno s nama.

— Lidija, pusti dečka neka svira — zubati je cvao, pružajući mi gitaru — izdržat će to moja gitara.

Svi su se valjali od smijeha.

Nisu mogli doći do daha, a onda se svi u isti tren zagrnuli. Smijeh im je zapeo u grlu kada je gitara u mojim rukama planula allegrom španjolskog flamenka.

Uživao sam.

Čak su mi i jagodice prstiju, u mahnitom letu po žicama, gorile od užitka, slušajući ih kako su utihnuli i osjećajući kako su se zabezeknuto zagledali u mene.

Jedino se Marko smijao, ali sada su i oni znali zašto.

Gitara je naprosto oživjela u mojim rukama. Pričala je i pjevala istodobno.

Vatreni allegro je elegantno prešao u vragoljasti scherzo, a on se pretopio u tihi adagio koji se pomiješao sa šumom valova na pučini.

Svirao sam bolje nego ikada, u potpunosti u tišini iznenađenih oko mene, dok se svjetionik igrao namigujući svojim žutim svjetlom dalekoj pučini i meni.

POD MOSTOM

Po vlažnom asfaltu lijepili su se raskvašeni papiri i otpalo lišće, a pod kotačima automobila šišala je kišnica. Sve što sam vidio ispod rubova mog crnog kišobrana činilo se sivim.

Nisam se žurio, iako sam znao da je Bojana već na uglu i da me čeka.

— Da joj ne kažem? — mislio sam. — To bi bilo najbolje, ali. . .

U izlogu samoposluge ugledao sam svoj odraz i nisam mogao a da ne zastanem i zagledam se u sebe.

— Možda bih morao biti ponosan. Veliki uspjeh! Nije to mala stvar, stari moj, dvije odjednom! A?

Približio sam se izlogu i zapiljio u svoje lice ispod kišobrana, tražeći na njemu nekakve znakove ponosa.

Nisam ih našao.

Nikakvih znakova ponosa nisam našao, jer je lice koje me gledalo iz izloga više izgledalo jadno nego ponosno.

— Dvije odjednom, stari moj! — ponovio sam, očekujući da se pojavi nekakav znak.

Opet ništa.

— Reći ću joj . . . »Bojana bit ću iskren, dogovorio sam se s Majom za večeras, ona mi se više sviđa i gotovo!«

— Ne — odgovorilo mi je lice u izlogu — bila bi to laž!

Istina, bila bi to laž. Jest da sam se dogovorio s Majom, ali nije istina da mi se više sviđa. Sviđa mi se, jako mi se sviđa, ali i Bojana mi se sviđa, i to jako. Isto toliko. Možda i više, ali, onda, ne znam zašto sam se dogovorio s Majom.

To je glupo.

Maja mi je predložila da se nađemo večeras, a ja sam se obradovao i pristao, a da se u tom trenutku nisam ni sjetio Bojane. Bojane s kojom sam se također dogovorio, Bojane s kojom mi je bilo fenomenalno već mjesec dana svaki put kada bismo se našli, Bojane za koju bih napravio sve na svijetu, mislio sam, Bojane koja je za mene ... A ipak, nisam je se u tom trenutku ni sjetio.

I ne samo da se nisam sjetio, nego sam i kasnije, kad sam se sjetio, i dalje želio večeras biti s Majom.

I sada to želim.

— Nije moguće da sam takav.

— Takav si! — reklo mi je lice u izlogu.

Bio bih strašno razočaran u Bojani kad bi ona, samo što joj neki dečko predloži da izađu, zaboravila na mene, a ja ... Ja sam zaboravio na nju. Dobro, nisam posve zaboravio na nju, ali se tog trenutka nisam nje sjetio. Kad bi ona to meni napravila ja . . . ja . . .

— Stvarno, najbolje je da joj ništa ne kažem. Da joj, samo, kažem da ne mogu večeras, moram nešto raditi, a kasnije odem s Majom. Ona će to već saznati od nekoga i bit će joj jasno. Shvatit će.

— A da ona tebi tako? — reklo je lice u izlogu.

Užas!

Dode, recimo, Pjer k meni i kaže:

— Ako, ti još uvijek hodaš s Bojanom, a?

— Da — kažem ja, onako, pun sebe i drago mi što svi znaju da mi hodamo.

— A ja sam mislio ... — kaže Pjer s nekim čudnim prizvukom u glasu.

— Što?

— Ma ništa, mislio sam da ste prekinuli — kaže Pjer, a onaj prizvuk mi dere uši.

— Zašto bi prekinuli?

— Ma ništa, onako, bez veze.

— Što petljaš?

— Zaboravi, ne tiče me se.

— Što te se ne tiče? — već plešem po oštrici žileta.

— Pa, to.

— Koje?!

— To su neka ogovaranja . . ., možda izmišljaju . . ., bez veze.

— Što izmišljaju?!

— Ma to da Bojana i . . ., kažu da ih viđaju zajedno, zagrljene i tako. Neki se zekaju na tvoj račun. Zovu te Čoro i . . .

— I? Kako još?

— Rogonja

— Zavidne budale i spletkari! Znaš. Ti koji to pričaju su zavidne budale i spletkari!

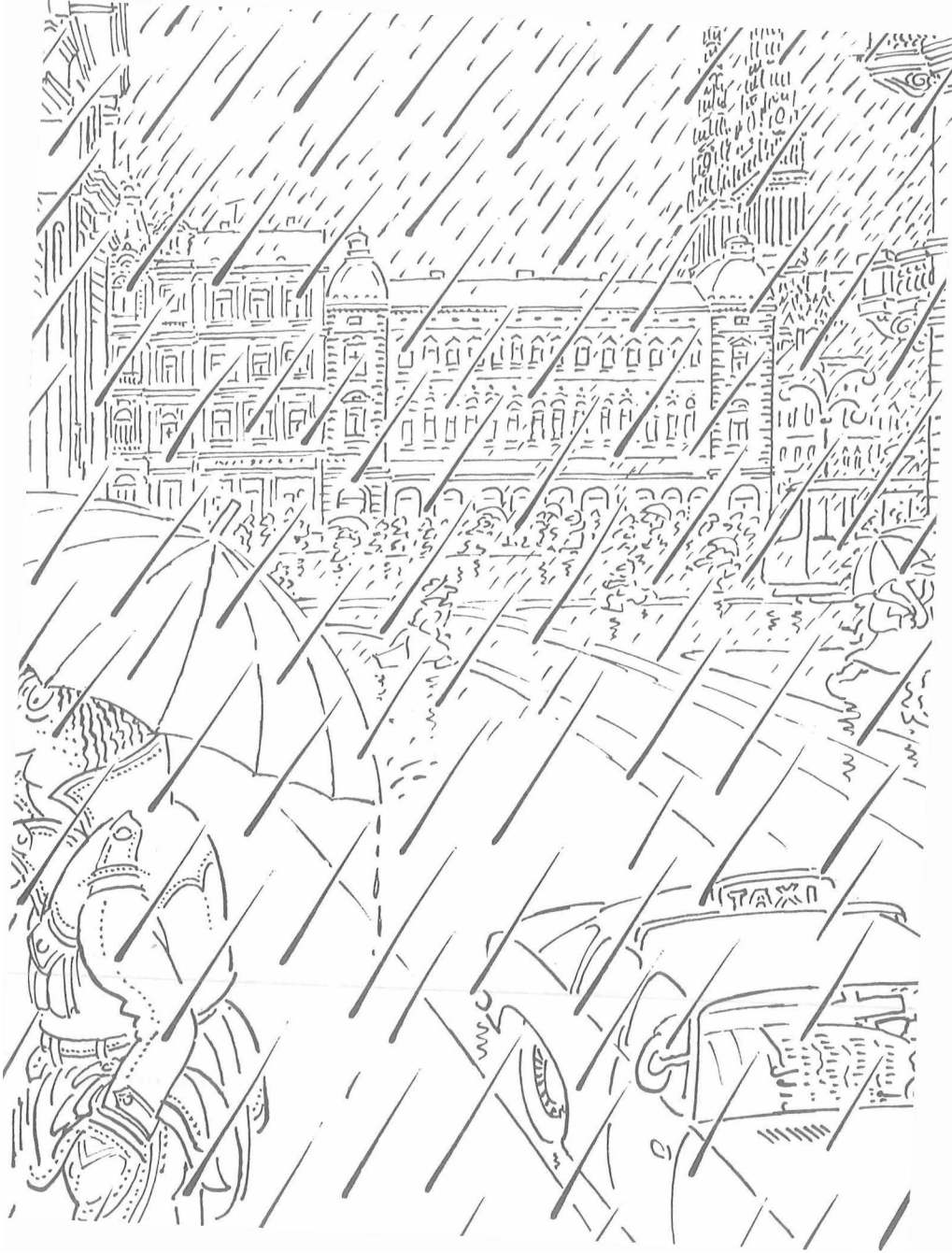
— Pa, ne znam, možda . . .

— Što možda? Sad još i ti?

— Da, i ja sam ih vidio!

Užas!

Još bih dobro i prošao, ako bi mi netko tako rekao.

Možda bi me svi zekali i valjali se od smijeha na moj račun, a ja ne bih ništa shvaćao.

Ne mogu to napraviti Bojani.

Morao bih glumiti pred Bojanom da je sve u redu. Lagati joj, muljati, a isto bih tako morao muljati i Maji. I na kraju, kada bi se otkrilo . . .

Bojana bi bila razočarana u meni.

Nikada joj ništa slično ne bih napravio.

Ipak, želim večeras biti s Majom. Što mogu kad to želim. Želim i gotovo. Ne znam ni sam zašto, ali želim.

Za to postoji samo jedno rješenje: Bojana i ja prekidamo.

Moram joj to nekako reći.

— Kako?

— Nemam pojma — reklo je lice u izlogu.

Odljepio sam se od izloga i krenuo.

Dosadna kiša se cijedila i dalje.

— Reći ću joj.

Bojana je stajala na uglu. Čekala je.

— Oprosti — rekao sam — što kasnim, ali . . .

— Nije važno — rekla je.

— Hajmo se prošetati.

— Po ovoj kiši? — rekla je, a onda stala ispod mog kišobrana. — Hajmo.

Držao sam kišobran u desnoj ruci, a Bojana je hodala s moje desne strane, tako da su nam se ramena sudarala pri svakom koraku. Uzeo sam kišobran u lijevu ruku, a Bojana se primakla tako da mi nije preostalo ništa drugo nego da je zagrlim. I zagrlio sam je.

Zagrlio sam je, ne spuštajući ruku na njeno rame. Ruka je lebdjela tik iznad ramena, jedva ga dodiruju-

ći, jer . . . Osjećao sam se nekako trapav, nespretni i grub, a želio sam biti nježan prema njoj, iako ovo što joj moram reći nije ni najmanje nježno. Možda sam upravo zbog toga imao potrebu da budem još pažljiviji prema njoj.

Nisam je htio povrijediti, a ipak sam želio večeras biti s Majom i morao sam joj to reći.

Išli smo prema mostu.

— Čuj, htio bih te nešto pitati — prikupljao sam hrabrost i čekao priliku da joj kažem — što bi ti napravila kad bi te pozvao, recimo, u kino neki dečko koji ti se puno više sviđa nego ja?

— Što bih napravila?

— Da, što?

— Kada bi mi se puno više sviđao?

— Aha.

— Pa, otišla bih u kino s njim.

— Ali, recimo, ja bih se naljutio kada bih to od nekoga saznao.

— Kako misliš, kada bi to od nekoga saznao?

— Pa, recimo, kada bi vidio i rekao mi.

— Pa, ja bih ti rekla, ako bi mi se on puno više sviđao. Nemoj se ljutiti, ali . . . ako bi mi se puno više sviđao, onda . . .

— Da, znam.

— Zašto to pitaš?

— Onako.

— Ako si možda mislio da se meni netko drugi . . .

— Nisam to mislio. Pitao sam onako.

Došli smo pod most,

Iznad nas su jurili automobili, ispred nas se valjala

prljava Sava, a kapi su, u pravilnom ritmu, padale s ruba mosta u male lokve.

■— Susreo sam danas Maju — otpočeo sam.

— Maju? — Bojana me pogledala. — Pa što onda? Susrećeš je svaki dan u školi.

— Kako se tebi ona sviđa?

— Mislim da je jako zgodna, dečki u njenom razredu su ludi za njom, a i inače mislim da je gala. Sviđa mi se.

— I meni — priznao sam.

Sada više nije bilo uzmicanja.

— Jesam li ti pričala kada sam je jednom susrela u »Nami« i ona mi je . . . — Bojana još nije shvatila.

— Ona mi se jako sviđa — rekao sam, tiho.

Trenutak je zašutjela.

— Aha ... to — rekla je.

— Dogovorio sam se s njom da ćemo se večeras naći — istisnuo sam iz sebe sve što sam morao reći i na trenutak mi je bilo mnogo lakše, ali već idućeg trenutka nisam bio siguran da li sam dobro učinio, da li sam joj trebao reći.

Nisam više bio siguran ni da li želim večeras biti s Majom.

Ništa više nisam bio siguran.

Poželio sam da sve to nekako izbrišem, kao da nije ni bilo, ali znao sam da se ne može.

Dok je Bojana odlazila, znao sam da više ne želim biti s Majom i da više ne mogu biti s Bojanom.

POČETAK NA MOSTU

Da sam imao sestru, možda bih shvatio prije. Nisam. Nisam imao sestru i nisam shvatio sve do sada. Šve do sada nisam shvatio da to što osjećam prema Nedi nije bratska ljubav. Ljubav da, ali ne bratska.

Upoznali smo se još dok smo bili u pelenama. Pričala mi je mama da su se ona i teta Ružica, Nedina mama, šetale gurajući kolica.

Toga se ne sjećam, ali se sjećam da smo Neda i ja zajedno bili u vrtiću. Mlađa grupa. Imam i sliku iz tog vremena. Da mi nisu pokazali koji sam ja, ne bih sebe prepoznao, a kamoli Nedu. Bila je malo (jako malo), raščupano (jako raščupano), debelo (jako debelo) derište (e, derište naročito) — toga se sjećam, znala se derati jače nego čitav zbor plačijivaca, cmizdravaca i urlatora našeg vrtića. Imala je užasno grbave noge.

Kada bi netko rekao da je bila lijepo dijete, bio bih siguran da nikada prije nije uopće vidio dijete ili da je potpuno slijep.

Neda nije bila gadno dijete, bila je jako gadno dijete.

Ipak, mislim da sam je već tada zavolio.

Uvijek me branila i pazila.

Radi nje sam bio okružen posebnom pažnjom u vrtiću. Sve su se vrtičarske tete trudile da mi ugone samo da ne zaplačem, jer kada bih zaplakao nastala bi opća

uzbuna ne samo u vrtiću nego u čitavoj ulici. Ne radi mene, nego radi Nede. Neda bi zaplakala isti tren kad bih i ja zaplakao, a ona je to radila toliko gromoglasno da bi u tili tren proplakala sva djeca u vrtiću, a možda i koje u obližnjoj školi.

Bilo je dosta da samo napravim plačno lice već bi se tete ustrčale oko mene i dale mi sve što bih poželio.

Imao sam moćnog zaštitnika — Nedu!

Neda me branila i kasnije.

Branila me i kad smo krenuli u školu. Nije više gromoglasno plakala, ali mi je zato šaptala, pisala domaće zadaće i lektiru, rješavala kontrolne zadatke i još štošta.

Ja sam njoj rezbario sve rezbari je iz tehničkog odgoja, branio je od svih napasnika koji su htjeli potegnuti njezinu dugu, crnu pletenicu (koja više nije bila raščupana), krpao joj gume bicikla i još štošta.

Bili smo nerazdvojni.

Svi su govorili da smo kao brat i sestra, a ja danas znam da je to već onda bilo sasvim nešto drugo.

Kasnije, išli smo zajedno na izlete, još kasnije, išli smo zajedno u kino, još kasnije, išli smo zajedno na čage.

Neda više nije bila malo, raščupano, debelo, krivonogo derišće. Nije više bila ni gadno ni dijete. Postala je krasna djevojčica, pa prekrasna djevojka, ali ja, budala, vidio sam i dalje u njoj onu Nedu, moju Nedu iz vrtića. Ona je prema meni i bila još uvijek ista. Još uvijek me branila, pomagala mi i bila blizu uvijek kada mi je bilo teško.

Ja, budala, ništa nisam shvaćao.

Često mi je Neda pomagala da upoznam djevojku koja mi se sviđala ili prenosila ljubavna pisma, ugovarala sastanke. Ipak, najviše mi je pomagala svojim savjetima. Uvijek je imala pravi savjet u rukavu i poklanjala mi ga, a da ništa nije tražila.

Sad mi je, opet, trebala njezina pomoć i zato sam je nazvao.

— Aka, bok! — javila se na treći zvon telefona.

— Čuj, što radiš večeras?

— Večeras? Dogovorila sam se s Igorom.

— Onda ništa.

— Čekaj — rekla je glasom po kojem sam znao da je osjetila koliko mi je važno — reći ću mu da ne mogu večeras. U gužvi si, a?

— Jesam.

— Opet tvoja ljubavna problematika?

— Ovog puta žestoko — priznao sam. Njoj sam uvijek sve mogao priznati.

— Poznajem li je?

— Pusti to, pričat ćemo poslije kina.

Grad je već obukao svoju točkastu pidžamu od uličnih svjetiljaka, kada smo izišli iz kina.

Šuteći smo hodali praznim ulicama.

— Hajmo pješice doma — predložio sam, iako su tramvaji još vozili, a do kuće smo imali više od sat hoda.

— Može — rekla je Neda.

Išli smo uz ogradu Botaničkog vrta. Ulični poljevači prali su ulice debelim mlazovima vode.

— Ti i Igor hodate?

— Ma ne, onako, bez veze — rekla je, a onda smo

opet hodali šuteći. Neda nije ništa pitala. Zнала je da ću ja već početi. Uvijek je sve znala. Sigurno je sada znala da se ovog puta radi o nečem posebnom, kada mi trebaju tolike pripreme u šutnji.

Šuteći smo prošli kroz Pothodnik, prepun pijanaca i vucibatina.

Prošli smo pokraj velike banke.

Prošli smo pokraj Dvorane Vatroslav Lisinski i još uvijek smo šutjeli.

Tek na mostu sam smogao snage da počnem.

— Mislim dh je stvarno volim — rekoх.

— A ona? — pitala je Neda.

— Ona nema pojma o tome.

Poznam je?

— Poznaš — rekao sam gledajući Savu koja je valjala svoju crnu vodu — ali nije važno koja je, nemoj me pitati, peću ti reći.

— Ma dobro — rekla je s osmijehom — htjela sam samo znati koja je ta sretnica. Je li barem zgodna?

— Vrlo.

— Ako je ja poznajem — Neda se nasmiјala — onda je i ti poznaješ malo bolje nego iz viđenja. Sigurno sam vas upoznala. U čemu je, onda, problem?

— Ova je posebna!

— Sve su posebne. Ima dečka?

— Nema, koliko znam. Zapravo ima, al onako, bez veze.

— Čuj, Aka, ja ništa ne shvaćam — rekla je, dok

smo prolazili pokraj hipodroma utonulog u tamu — ovo uopće ne sliči na tebe. Poznaješ je, zaljubljen si u nju, a ona o tome nema pojma. Zašto joj ne kažeš? Ili pokažeš?

Šutio sam.

— Nije uopće zainteresirana za tebe? — pitala je Neda suosjećajno.

— Mislim da jest — ovo je zbuni do kraja — mislim da je vrlo zainteresirana, ali ne znam na koji način.

— Ne shvaćam — rekla je.

— Možda je naprosto bratski zainteresirana.

— Vi ste onda dobri prijatelji — rekla je Neda.

— Najbolji — rekoh. Ona i ja smo najbolji prijatelji još od najranijeg djetinjstva. Zaljubio sam se u nju još u vrtiću. To me nije pustilo do danas. Mislio sam da je volim na drugačiji način, kužiš, kao sestru. Uvijek je za mene bila ona mala iz vrtića, nisam ni primijetio kako se mijenja. Prije nekoliko dana sam vidio jednu prekrasnu djevojku i strahovito se iznenadio kad sam te prepoznao. Prvi put sam primijetio kako se promijenila.

Neda je šutjela.

Od onda je na drugačiji način doživljavam. Mislim da je volim, nekako drugačije nego ikada do sada — govorio sam ne usuđujući se pogledati Nedino lice.

Uhvatio me strah da je ovog trenutka mogu zauvijek izgubiti. Prokockati čak i naše prijateljstvo, Nisam prestao govoriti. Bujica riječi koja je krenula nosila je iz mene sve, sve do posljednje misli, do posljednjeg osjeta, ostavljajući me potpuno praznim.

Hodali smo pokraj Bundeka, Neda je šutjela, dok su plavičaste magle sablasno klizile po jezeru. U daljini su se vidjeli obrisi zapruđanskih nebodera s tek ponegdje osvijetljenim prozorima.

Rekao sam sve i sada sam i ja zašutio.

— Da — rekla je Neda glasom koji je djelovao kao da ništa nije shvatila — stvarno si u gadnom sosu.

Šutio sam.

— Teško ćeš se iz toga izvući — rekla je — ali, možda ima nade. Nikad se ne zna. U ovako kompliciranoj situaciji najbolje je da staneš pred nju i kažeš joj da je voliš.

Stao sam pred nju.

Neda me gledala ravno u zjenice.

BILJEŠKA O PISCU

Rodio se u Osijeku, djetinjstvo proveo u Čepinu, a danas živi u Zagrebu.

Do sada je za djecu i omladinu objavio pet knjiga: *Prvi sudar* (Mladost, Zagreb — 1979), *Čudnovata istina* (Mladost, Zagreb — 1980, nagrada »Ivana Brlić-Mažuranić«), *Početak plovidbe* (Školska knjiga, Zagreb — 1982, nagrada »Grigor Vitez«), *Veliki zavodnik* (Mladost, Zagreb — 1984, nagrada »Sedam sekretara SKOJ-a«) i *Zabranjena vrata* (Znanje, Zagreb — 1985).

Napisao je i nekoliko kazališnih igrokaza: *Uskočka kapa*, *Jaje*, *Gozba u ponoć*, *Bajka o divu*, *Kazalište lutaka* i druge. Piše i za radio i televiziju, kao i scenarije za crtane filmove.

S A D R Ź A J

THE END

The end.....	7
Operacija »Crvena ruža«.....	12
Akcija »Maskenbal«.....	20

NISAM JA KRIV

Ja.....	29
Heroj s plaže.....	36
Nisam ja kriv.....	41
Invazija u svemiru.....	49

VELIKI ZAVODNIK

Zimske radosti.....	59
Tri kile jabuka.....	65
Susret s jeseni.....	72
Veliki zavodnik.....	77

POČETAK NA MOSTU

Koncert za Lidiju.....	87
Pod mostom.....	92
Početak na mostu.....	99

<i>Bilješka o piscu.....</i>	<i>105</i>
------------------------------	------------

DO SADA IZAŠLO U BIBLIOTECI VJEVERICA

Anton Ingolič
Dječak sa dva imena

Andelka Martić
Pirgo

Herrtiinia zur Miihlen
Šta pričaju Petrovi
prijatelji

Fran Levstik
Najdihojca

N. Veretennikov
Voloda Uljanov

Johanna Spyri
Heidi

Angel Karalijcev
U svijetu priča

Erich Kastner
Don Quichotte

Nathaniel Hawthorne
Čudesna knjiga

Kornej Čukovski
Doktor Jojboli

Vladimir Colin
Bajke

Kornej Čukovski
Bajke

Marija Majerova
Robinzonka

Makedonski pisci djeci

Josip Vandot
Kekec nad samotnim
ponorom

Charles Perrault
Bajke

Mato Lovrak
Devetorica hrabrih

Krišan Čandar
Preokrenuto drvo

Mihail Zoščenko
Priče za djecu

William Saroyan
Tata, ti si lud

William Saroyan
Mama, volim te

Perzijske bajke

Braća Grimm
Bajke

Milan Šega
Čarobni ključić

Vesna Parun
Tuga i radost šume

Knjiga radosti I

Danko Oblak
Modri prozori

Josip Vandot
Kekec na vučjem tragu

Erich Kastner
Emil i detektivi

Lewis Carroll
Alica u Zemlji čudesa

Gabro Vidović
Kurir sa Psunja

Miroslav Hirtz
Priče iz prirode

Vojin Jelić
Psiću, a kako je tebi ime

Grigor Vitez
Kad bi drveće hodalo

Erich Kastner
Tonček i Točkica

Ivana Brlić-Mažuranić
Priče iz davnine

Gianni Rodari
Čipolino

Andelka Martić
Dječak i šuma

Knjiga radosti II

Ivana Brlić-Mažuranić
Čudnovate zgode
šegrta Hlapiča

Astrid Lindgren
Razmo u skitnji

Milivoj Matošec
Tiki traži Neznanca

Gianni Rodari
Putovanje Plave strijele

Mato Lovrak
Zeleni otok

Vjekoslav Majer
Žuna na telefonu

Nusret Idrizović
Mrav i aždaja

France Bevk
Mali buntovnik

Braća Grimm
Priče

Felix Salten
Bambi

H. C. Andersen
Priče

H. C. Andersen
Bajke

Lewis Carroll
Alica s onu stranu
ogledala

Jens Sigsgaard
Robin Hud

Vladimir Nazor
Kurir Loda

Ferenc Molnar
Junaci Pavlove ulice

Stevan Bulajić
Nebeski mornar

Aleksa Mikić
Priče o malim borcima

Oton Župančič
Ciciban

Aleksandar Popović
Tvrdoglave priče

Mato Lovrak
Vlak u snijegu

Ezopove basne

Karei Čapek
Bajke

Branka Jurca
Kućica kraj mora

Gabro Vidović
Trojica iz Male ulice

Marcel Ayme
Priče mačke na grani

Pavel Bažov
Kameni cvijet

Arkadij Gajdar
Timur i njegova četa

Milivoj Matošec
Admiralov otok

C. Collodi
Pinokio

Giannj Rodari
Đelsomino u Zemlji
lažljivaca

A. Volkov
Čarobnjak iz Oza

Slavko Kolar
Na ledima delfina

W. M. Thackeray
Ruža i prsten

Desanka Maksimović
Ptice na česmi

France Bevk
Crna braća

J. Broszkiewicz
Velika, veća i najveća

Palma Katalinić
Djetinjstvo Vjetra
kapetana

A. R. van der
Loeff-Basenau
Lavine bjesne

Aleksej Tolstoj
Zlatni ključić

Gabro Vidović
Zatočenici Pernatog
otoka

Erich Kastner
35. maj

Tone Seliškar
Družina Sinjega galeba

Fran Levstik
Pjesme za djecu

Ernest Thompson
Seton
Vinipeški vuk

Ivan Cankar
Moj život

Grigor Vitez
Gdje priče rastu

Branko Ćopić
Sin Brkate čete

Vojin Jelić
Hrabriji nego igračka

Ivan Kušan
Domaća zadaća

Marcel Ayme
Druge priče mačke
na grani

Ivan Kušan
Uzbuna na Zelenom
Vrhu

Gustav Krklec
Majmun i naočale

Ela Peroci
Djeco, laku noć

Gianni Rodari
Telefonske priče

Grigor Vitez
Igra se nastavlja

Ratko Zvrko
Grga Cvarak

Erich Kastner
čovječuljak

G. Parca—M. Argilli
Čavlićevi doživljaji

Felix Salten
Bambijeva djeca

Malo Lovrak
Družba Pere Kvržice

Stanislav Femenić
Puž na ljetovanju

Milivoj Matošec
Strah u ulici lipa

Eva Maria Aab
Vjetropirka Eva

Nada Iveljić
Konjić sa zlatnim
sedlom

Višnja Stahuljak
Začarani putovi

Pjesme četiri vjetra
*(Izbor i prijevod
Grigor Vitez)*

Hans Peterson
Matija i vjeverica

Henry Winterfeld
Djevojčica iz svemira

Palma Katalinić
Pričanje Cvrčka
moreplova

Zdenka Jušić-Seunik
Vode su pjevale

Stjepan Jakševac
Vesela godina

Erich Kastner
Emil i tri blizanca

Erich Kastner
čovječuljak i Malena

Erich Kastner
Blizanke

Jagoda Truhelka
Zlatni danci

Zvonimir Balog
Nevidljiva Iva

Dragan Lukić
Neboder C-17

M. Bjažić—Z. Furtinger
Ništa bez Božene

Sunčana Škrinjarić
Kaktus bajke

Ivan Kušan
Koko i duhovi

B lan ka Dovjak-
-Matković
Neobična ulica

Gianni Rodari
Planeta ispunjenih
želja

Mladen Kušec
Dobar dan!

Viola Wahlstedt
Aslak dječak sa Sjevera

Andelka Martić
Vuk na Voćinskoj cesti

Mato Eovrak
Neprijatelj br. 1

H. C. Andersen
Bajke i priče

Dubravka Ugrešić
Mali plamen

Zlata Kolarić-Kišur
Moja Zlatna dolina

Ivan Kušan
Koko u Parizu

Milivoj Matošec
Veliki skitač

Zdenka Jušić-Seunik
Kupi mi vilovita konja

Antoine de
Saint-Exupery
Mali princ

Vlatko Šarić
Miško

Sunčana Škrinjarić
Dva smijeha

Gabro Vidović
Bjelkan

Astrid Lindgren
Pipi Duga Čarapa

Zvonimir Balog
Ja magarac

Gernet-Jagdfeljd
Kat ja i krokodil

Stanislav Femenić
Krijesnice

Mladen Kušec
Volim te

Božena Loborec
Četiri dječaka i jedan
pas

Blanka Dovjak-
-Matković
Priče iz Dubrave

Luko Paljetak
Miševi i mačke
naglavačke
Drago Ivanišević
Mali, ne maline
Ivan Kušan
Lažeš, Melita
Sunčana Škrinjarić
Zmaj od stakla
Mladen Kušec
Plavi kaputić
Josip Barković
Zeleni dječak
Danko Oblak
Zelena patrola
Višnja Stahuljak
Kućica sa crvenim
šešišrom
Nada Iveljić
Dobro lice
Gianni Rodari
Torta na nebu
Milivoj Matošec
Dječak sa Sutle
Zvonimir Milčec
Zvižduk s Bukovca
Iris Supek
Trepavice Skltalice
Nikola Pulić
Dolina zečeva
Dubravka Ugrešić
Filip i Srećica
Branko Hribar
Adam Vučjak

Ivan Kušan
Tajanstveni dječak
Pajo Kanižaj
Šarabara
Edmondo de Amicis
Srce
Danko Oblak
Na tragu
Kazimir Klarić
Mmjau, grizu me
Sunčana Škrinjarić
Svaštara
Anđelka Martić
Djedica pričalo i
čarobni vrutak
Zvonimir Golob
Čemu služe roditelji
Frank L. Baum
Čarobnjak iz Oza
Miroslav Antić
Prva ljubav
Gligor Popovski
Mornar Nep
Leopold Suhodolčan
Sakriveni dnevnik
Dragan Lukić
Tri gusketara
Marino Zuri
Mama, kome on to
priča
Boro Pavlović
Lipa

Milivoj Matošec
Pustolovina u dimnjaku
Pero Zlatar
Otključani globus
Anton Ingolić
Potopljena galija
Nada Iveljić
Zvijezda na krovu
Toma Podrug
Od Solina do Solina
James Thurber
Trinaest satova
i čudesno A
Dobrica Erić
Slavuj i sunce
Miroslav Antić
Garavi sokak
Dragan Božić
Kad se pojavi crveni
konj
Anđelka Martić
Šašavi dan
Danko Oblak
Ježek
Miloš Macourek
6000 budilica
Slavko Pregl
Velika pustolovina
Zvonimir Balog
Zlatna nit
Stanislav Femenić
Tikva s nosom
Dušan Radović
Igre i igračke

Branko Copić
Orlovi rano lete

Hrvoje Hitrec
Eko Eko

Zlatko Krilić
Prvi sudar

E.B. White
Paukova mreža

Grozdana Olujić
Se def na ruža

Jevrem Brković
Bašta starca Radosava

Mira Alečković
Ne mogu bez snova

Arsen Diklić
Ne okreći se sine

Svetlana Makarović
Mišica spava

Zlatko Krilić
Čudnovata istina

Kliira Fehér
**Imat ću svoj otok
Indljančev vrt**

Josip Pavičić
Poletarci

Zvonimir Milčec
Posljednji zvižduk

Ota Hofman
Sat plavih slonova

Jovan Jovanović Zmaj
Ala je lep ovaj svet

Dubravko Horvatić
Stanari u slonu

Dragan Lukić
Od kuće do škole

Milovan Danojlić
Srećan život

Anto Garda!
Ljubičasti • planet

Pero Zlatar
**Medvjed u zelenoj
bundi**

Dubravko Horvatić
Junačina Mljet Tomić

Dragutin Horkić
čadave zgode

Ivan Kušan
Strašni kauboj

Nenad Brixxy
Bijela loptica

Rosa Petković
Kapetan valova

Zdenka Cop
Dva dječaka

Tone Seliškar
Mazge i češljugari

Arsen Diklić
Salaš u Malom Ritu

Roberto Piumini
**Mladić koji Je ušao
u palaču**

Vesna Paran
Hoću ljutić, neću mak

Irena Lukšić
Zrcalo

Ahmet Hromadžić
Okamenjeni vukovi

Joža Horvat
VVaitapu

Zlatko Krilić
Veliki zavodnik

Desanka Maksimović
Priča starog kamena

Pavao Pavličić
Trojica u Trnju

Hrvoje Hitrec
Kratki ljudi

Grozdana Olujić
Nebeska reka

Nada Iveljić
Dođi da ti pričam

Anto Gardaš
Bakreni Petar

fiva Janikovszky
Malinovac i slamčica

Astrid Lindgren
Hrabra Kajsa

Andelka Martić
Mali konjvodac

Dobriša Cesarić
Srebrna zrnca u pijesku

Arthur Haulot
Crvenko na Mjesecu

Nikola Pulić
Ključić oko vrata

Ranko Pavlović
čistač obuće

Izdavačko knjižarska radna organizacija

Mladost

Zagreb, Ilica 30

Generalni direktor

Branko Juričević

OUR Izdavačka djelatnost

Zagreb, Gupčeva zvijezda 3

Direktor

Štipan Medak

Likovni urednik

Irislav Meštrović

Tehnički urednik

Zlatko Klinger

Korektori

Lela Coffou

Marija Molnar

Katalogizacija u publikaciji — CIP
Nacionalna i sveučilišna biblioteka Zagreb

UDK 886. 2—31

KRILIĆ, Zlatko

Veliki zavodnik / Zlatko Krilić : [ilustrirao Nedeljko Dragič]. — 2. izd. — Zagreb : Mladost, 1986. — 112 str. : lustr. : 21 cm. — (Biblioteka Vjeverica)

Naklada: 5000 primjeraka

Tisak: SOUR »Vjesnik« — OUR TM, Zagreb — 1986.